

Täkarðe-ta iktäb Buləs i- käl-Roma

Äšajəš

1 A-wa näkk Buləs wa n-akli n-Yisa* Älmasex* dd-iyra s-iman-net i-ad-umasäy änämmašul ixatṭäbän Älənžil* n-Mässinäy i-dägg-adəm. ²Älənžil, isälan-net, äru d-äsjar Mässinäy äṭṭäma-näsän däy-əlkəttabän wi šäddijnen əktäbän ännäbitän ³i-ad-əjən däy-sän isälan n-Yisa Älmasex wa n-Rure-s n-Mässinäy.* ⁴Yisa, s-eyäs-net, ahäya n-ämānokāl Dawəd a āmoos māšan, tumast-net i-Rure-s n-Mässinäy, äsdättät-tät Mässinäy s-tärna n-Unfas Šäddijän*-i t-dd-issənkärän jer-inəmmuttan. ⁵Təssəba n-Yisa Älmasex-i n-Emäli-nänäy-en-däy, ad-fälla-näy dd-äzzäbbät Mässinäy ännuymät-net, ij'-anäy inəmmušal-net i-ad-amənnät tiwsaten ti n-inəzzulam,[†] āmašälnät erhet-net, səmyärnät isəm-net. ⁶Inəzzulam, käla tän-ham käwāneḍ-däy, māšan, ašäl-i-däy, iyr'-iwän-dd Yisa Älmasex s-iman-net.

⁷Təssəba n-a-wen-däy a fäl hawän-in-kattäbäy täkarðe-ta-däy, käwāneḍ-i n-iməššeddəjän ikna Mässinäy tärha əzzaynen ayrəm wa n-Roma. Ähuuläy-käwän-in, ikf'-iwän Mässinäy-i n-Abba-nänäy d-Emäli Yisa Älmasex ännuymät d-älxer.

Tenere n-käl-Roma ta tärmäsät Buləs

⁸Däy-eyäf n-a-wa s-ärhey ad-hawän-tän-ännäy, ärhey ad-umayäy i-Mässinäy däy-idəm n-Yisa* Älmasex* fäl-a-s, wär t-ill' äwadəm däy-äddunya s-wädden isl' isälan n-iqqud n-immun-näwän. ⁹A-wa hey däy-asəssiwaḍ n-isälan n-Älənžil* n-Rure-s n-Mässinäy,* hey-t s-ulh imdan. Mässinäy-i yabbädäy s-ulh imdan a-s tajuhe-nin, wär käla okäy ašäl s-wädden kittəwäy-käwän, təddaläy-awän-t ¹⁰hak ašäl n-a-s kunta erhet-net a-wen, isäryəset-ahi əmmək fäl käwän-in-əkkey. ¹¹Ijmaḍ-t äššäk a-s äsidärhänäy hullan ahānay-näwän, əzzəyäy-käwän, äkfäy-käwän härät däy-isuf wi hi-ija Unfas Šäddijän* i-ad-iššuhət immun-

[†]1:5 — Yur-käl-Älyähud, ere wärän āmoos ägg-Älyähud s-aläšäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änəzzalim a āmoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyäḍnen iket-näsänät, ti n-inəzzulam.

— Ašäl-i-däy, änəzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäy).

nāwān, ¹²tənfum-ahi, ənfəwāy-kāwān nākk-dāy dāy-immun wa hanāy-osayān.

¹³Ayətma-γ, ārheey ad-təssanām a-s āru d-āsđārhanāy ad-kāwān-in-ākkāy māšan, har aśāl-i-dāy, wār-otes Mässināy a-wen. Āsidārhanāy hullan ad-ikrəs ālxidmāt wa hey fälla-wān ālfāyda s-əmmək wa s-t-ikrəs jer-tiwsaten ti iyyāđnen n-inəzzulam ¹⁴fāl-a-s dāy-isālan wi n-Ālənžil,* wār t-illa ere s-wādden ila fäll-i ālyar jer-kāl-i-yārman wāla käl-ejef, jer-ālyulam wāla ālžuhal. ¹⁵Iba n-ažəmmāzli n-āddināt-en-dāy a sār-i dd-orāwān derhan n-ad-kāwān-in-ākkāy kāwāneđ-dāy i əzzāyñen Roma, ājāy-awān isālan n-Ālənžil.

Immun a ihakkān idəm dat-Mässināy

¹⁶Wār-ākrakāđāy Ālənžil* ed ənta a-s tārna ta s-iyallās Mässināy ere sār-s omānān-dāy, käl-Ālyāhud təzzar əlkāmān-asāl inəzzulam. ¹⁷Ālənžil-en-dāy a hanāy-isalmadān mi ilan idəm dat-Mässināy s-əmmək wa s-tān-ənnān əlkəttabān n-Mässināy a-s ənnān:

«Yur-sānto har sāmdo,
immun a ihakkān āgg-adəm idəm dat-Mässināy
i-ad-āj tāmudre ta fälla-s irha Mässināy.»

A-wa tamaśalān inəzzulam

¹⁸Tidət, Mässināy, izazābbat-dd ađkār-net fäll-dāgg-adəm dāy-təssəba n-iba n-tuksəđa ta t-wār jen d-iba n-iqqud dāy-a-wa tamaśalān, əgdalān i-iman-nāsān tidət, ənkazān-tāt day i-āddināt wi iyyāđnen s-a-wa lābasān tamaśalān. ¹⁹A-wa s-āmiyatār āgg-adəm i-ad-sār-s izzəy Mässināy, inbaj tiťtawen ed āsnāfalāl-t-dd. ²⁰A-wa dār-olāh Mässināy, wār t-illa ere t-inhayān s-tiťtawen-net māšan, tārna-net ta tāylālāt, tumast-net i-Mässināy, a-wen-dāy iket-net, afāl dāy-s āznāzjamāt āgg-adəm, ad-t-inhəy dāy-a-wa dd-ibna a-s dd-ixlāk āddunya. ²¹Təssəba n-a-wen-dāy a fāl ābas t-illa asāru wāl' iyyān i-iba n-tuksəđa-net ed, dāgg-adəm, əssanān a-s Mässināy ill'-e māšan, unjāyān s-ad-t-səmyārān wāla s-ad-has-umayān. Əzzəwen-tān erk inəzjam-nāsān s-mālayāyña, orāw-dd sār-sān a-wen-dāy tekle dāy-tihay d-tāyart n-ulh. ²²Jan iman-nāsān āddināt āzizābbātñen musnāt, a-s ija a-wen, irmas-tān iba n-tayətte. ²³Ənnār lan tayətte, wār həkkən iroriyawān-nāsān Mässināy-i iylālān n-Māssi-s n-ānnur, samāskalān-t ālyibadāt n-āşşānāmān āşşiwwārnen dāgg-adəm-i s-a ijan-dāy, ad-tān-iba, ad-yabbādān taliwen d-igđad d-irəzzejān d-izlulam.

²⁴Inhəy Mässināy erk əzzənəf wa əjjāşān γas, āsrās-tān, oyy'-en, iwway-tān ađu, ośāl dār-sān đarāt erk derhanān n-ulhawān-nāsān, ad-samāđasān iman-nāsān, şilləwnāt-tān tikrukađ. ²⁵Āsmāttāyān

tidət ta n-Mässinäy, jän-tät bahu; əqqälän-dd yabbädän amätäwäxlak, oyyän Ämaxlak-i änihäjjän d-təmmal härkuk. Amin!

²⁶ Təssəba n-a-wen-däy a fäl fälla-sän innäd Mässinäy, oyy'-en, ođän däy-tikrukađ-tin-däy. A-wa issäxram Mässinäy, ässiixlälän-t əntäneđ; əbđänät tiđeđen-näsän d-meddən-näsnät, oyyänät a-wa ilän əmmək, äqqälän-dd tinməkkinät jer-iman-näsnät. ²⁷ A-wen-däy day a jän meddən-näsnät, jārān-in a-wa dd-əzzäbbät Mässinäy ašäl äzzarän, ad-tän-išilləw a äsikärakəđän. Oyyän meddən tiđeđen-näsän, izzəwät-tän iblis-näsän ad-itakk ähaləs-ähaləs, ämoos a-wen-däy tən-išlän älxəqq wa dār-änihäjjän imojjan-näsän d-təmyäre n-tanməšrayt-näsän.

²⁸ Šamad, unjäyän s-ad-uksađän Mässinäy, išläy-asän ənta-däy däy-xorəzzəma wa əkfän iman-näsän, immär härät tiyətwen-näsän, ad-tän-išilləw a äsikärakəđän wārān itətwəjj. ²⁹ Äsisakäyän ulhawän-näsän däy-iba n-iqqud d-tälläbäst d-erk derhan, d-tismiten d-iji n-iman d-ikənnasän d-əkkäzzu d-erk inəzjam d-ukšaf. ³⁰ Ämoosän imawayän n-ännämima, äššunjen Mässinäy, əkfārān, həlän, əđnayän əttəkəbru d-ibəräjän, äsisakäyän däy-musnät n-iji n-a-wa läbasän, inəbbudar iket-däy-näsän, ³¹ irmas-tän iba n-tayətə, imärzan n-ärkəwəl, äqqurän, kəwalän ulhawän-näsän, wār tən-ha təhanint. ³² İsl'-en a-wen-däy kud-däy əssanän a-s ilkam däy-sän äššäreya n-Mässinäy ed iktab däy-mäjräd-net a-s äddinät wi šillun härätän-win-däy, əlhəllak yas a däy-sän ilkamän. Ässetän däy-a-wa äsuksəđän tən-išlän har eqqas fəw a tājjan i-äddinät wi tamašalnen a-wen-däy tən-išlän wārān il' əmmək.

Hak əwadəm d-a-wa has-jän imojjan-net

2 Äywa, käyy-i isawarän äddinät wi iyyäđnen uđlem, ere təmoosäd-däy, äbas hak t-illa äsarü; dədi-däy fəw d-sawaräd äddinät wi iyyäđnen uđlem, ad-satbatäd a-s käyy iman-näk, iwar-käy uđlem ed a-wa-däy tən-sawaräd a xaddämäd käyy iman-näk. ² Wār t-ih' äššäk, nəssan iket-däy-nänäy, a-s äddinät wi tamašalnen härätän-win-däy läbasnen, ad-tän-išräy Mässinäy s-äššäreya wār-iha bahu. ³ Uhen käyy, ma yur-k ijan? Käyy-i s-a-wa tājjad, i läbasän, sawaräd uđlem äddinät, tordəd a-s ad-täyləsäd däy-äššäreya n-Mässinäy wa ilkämän? ⁴ Mey käyy šäynet, wār təssəfräräd təmyäre n-milyaw wa ija Mässinäy d-tazidert-net d-marušät-net? Änihäjja s-orāw-dd sār-k a-wen-däy təmujrižt, tutabäd. ⁵ Mäšan, käyy wa hannäyay, äqqur ulh-näk, wār tārhed ad-tutabäd. Äššar yas n-Mässinäy a-s ilkam ad-t-dd-izəzzəbbət fälla-k ašäl wa n-ađkär-net d-äššäreya-net wa oyädän. ⁶ Ašäl-en, hak əwadəm d-a-wa has-jän imojjan-net. ⁷ Äddinät-wi äkoyäđnen däy-amišəl n-a-wa oläyän d-təmmal n-Mässinäy d-semyar-net d-umäy

i-tämudre ta n-tidət, ad-tän-äkf Mässinäy tämudre ta täylälät ⁸māšan, wi has-äffullägnen, ässofnen iba n-iqqud uhən tidət, ad-tän-isəlməd a-s wär has-ijrez älخال-näsän, izəzzubbət-dd adkär-net fälla-sän. ⁹Ad-tärməs tissust d-tizzurt e d t-illām ägg-adəm itamašalän a läbasän, isänt a-wen s-käl-Älyähud, akəy s-tiwsaten ti iyyäḏnen n-inəzzulam.† ¹⁰Māšan, äddinät-wi tamašalnen a-wa oläyän, ad-əjrəwän semyar d-təmmal d-älxer yur-Mässinäy, isänt a-wen s-käl-Älyähud, akəy s-tiwsaten ti iyyäḏnen ¹¹fäl-a-s Mässinäy, wär-äzməzläy äddinät.

¹²Äddinät wi ofänen abäkkad a-s ija a-wen əžhalän i-a-wa innä alämär n-Mässinäy wa dd-äzzäbbät fäll-ännäbi Mosa, ad-dd-ətwäyrən s-äššäreya əntäneḏ-däy māšan, wär mad-ətwəšräyän s-tijəttewen ti n-alämär-wen-däy. Käl-Älyähud-i ha tijya n-a-wa innä alämär, wär t-illa a hasän-idrajän däy-s, tijəttewen n-alämär-en-däy a-s tän-e-išräy Mässinäy. ¹³Wädden äddinät-wi sajadnen i-a-wa innä alämär s-timəzzujen-näsän a he-əkrəšnen idəm yur-Mässinäy, änn-ak, wi has-sajadnen s-ulhawän-näsän, tamašalän a-wa däy-s iktäbän, a data-s-e-əkrəšnen idəm. ¹⁴Kunta tiwsaten ti n-inəzzulam, wär-əssennät s-alämär wa dd-äzzäbbät Mässinäy fäll-ännäbi Mosa, māšan tamašalnät d-iman-näsnät däy-älžəhalät a-wa däy-s ätwännän, ässiilmäd-anäy a-wen-däy a-s, əssannät a-wa oläyän d-iman-näsnät, əmešälnät-t. ¹⁵Ənta-den-däy a-wa hanäy-isalmadän a-s a-wa innä alämär n-Mässinäy, iktab-t däy-ulhawän-näsnät i-ad-t-əmašälnät, ässiilmäd-tänät day ənniyät-näsnät sār-s, mäqqār day iššaki wa jänät däy-iman-näsnät, tänät-isalmadän s-išk wa jänät kud-däy dehiyyän unjaynät s-a-wen. ¹⁶Wär t-illa a-s wädden ilkam ad-itbət, infiləl-dd iket-däy-net ašäl wa ilkämän d-e-išräy Mässinäy äddinät s-Yisa* Älmasex,* isənnəfiləl-dd a-wa iffärän däy-ulhawän n-dägg-adəm s-əmmək wa s-tän-innä Älənzil*-i xaṭṭäbäy.

Uḏlem wa iwärän käl-Älyähud

¹⁷Käyy-i ijānnen ägg-Älyähud a tämoosäd, tabərjääd n-a-s il'-ik Mässinäy, täsifälläd fäll-a-wa s-tamašaläd a-wa innä alämär wa n-Mosa, ¹⁸ija yur-k a-s təssanäd a-wa fälla-k irha Mässinäy, issəlmäd-käy alämär jer-a-wa oläyän d-a-wa läbasän, ¹⁹təkkasäd äššāk a-s äddinät wi iyyäḏnen, iməddoryal, käyy a-s əmalway-näsän, käyy a-s ännur i-wi əzzäynen däy-tihay; ²⁰tärhed tumast n-älyalim i-älžuhal, emässäyär n-aratän, təflasäd iman-näk s-tidət ta käy-issäyira alämär wa n-Mosa.

†2:9 — Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläšäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änəzzalim a ämoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyäḏnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam.

— Ašäl-i-däy, änəzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäy).

²¹Uhən käyy-i s-härkuk təmmayād i-ere təssäyrād, ma s-hak-indar ad-säyrəd iman-nāk? Xaṭṭābād i-āddināt iba n-tikra, a-s ija a-wen, tikərəd; ²²xaṭṭābād-asən tāxärme n-əzzəna, a-s ija a-wen, zinnud; janned-asən, uday ad-ḡabbādān āššānāmān, a-s ija a-wen, tikərəd a-wa ihən ihānan wi dāy-əzzāyān āššānāmān-win-dāy, ad-t-in-žanšed. ²³Tabārājād n-a-s təssanād alāmār wa n-Mosa, a-s ija a-wen, tānimāšrāyād-as; ənta-den-dāy iba n-tuksəda-nāk i-Mässināy. ²⁴A-wen-dāy a fäl inna əlkəttab n-Mässināy dāy-isūlan n-käl-Ālyāhud:

«Təssəba-nāwān kāwāneḍ-di-dāy
a fäl wār-ətwāsāmyār isəm n-Mässināy jer-inəzzulam.»

Wār t-illa a ihan amili wāla iba-net

²⁵Tidət, amili infa hārāt afäl itamašāl āwadəm a-wa fälla-s ifrād alāmār māšan, ere irazzān a-wa innā alāmār, wār-ižley amili-net d-iba-net ²⁶fäl-a-s, kunta ere wa wārān āmelāy, ilkam i-a-wa ifrād alāmār fäll-əgg-adəm, ajān wādden dat-Mässināy, ad-ābas ižlay d-wa āmelāyān. ²⁷Kāwāneḍ, təssanām a-wa fälla-wān ifrād alāmār, samalayām iman-nāwān, a-s ija a-wen, wār kāwān-išla ar terāzze n-a-wa fälla-wān ifrād alāmār, kunta inəzzulam əntāneḍ, wār səmiləyān iman-nāsān māšan, tamašalān a-wa fälla-sān ifrād alāmār, əntāneḍ-en-dāy a-s ilkam ad-kāwān-səḍlēmān dat-Mässināy, səkkərukəḍān-kāwān. ²⁸Sājdāt āmāra, tidət, ənta da: əgg-Ālyāhud wa n-tidət, wādden ere iwar ešwāl ilan mānhoy wāla amili, ānn-ak, ²⁹āmoos-t ere wa s-āsmalāy Mässināy ulh-net, wādden ere wa ḡur-ija a-s itamašāl a-wa innā alāmār dāy-takarḍe-net. Ənta-den-dāy, əgg-Ālyāhud wa n-tidət. Ḍarāt-a-wen dāy, amili wa n-tidət, a t-āmoosān a-wa ija Unfas Šāddijān* n-Mässināy dāy-ulh n-əgg-adəm wādden hārāt n-taknəssət jat dāy-tayəssa. Amili wa dd-orāw Unfas Šāddijān s-əgg-adəm, kud irha wār-ikreš idəm dat-dəgg-adəm, ad-t-ikreš dat-Mässināy.

Wār t-illa ere s-wādden iwar-t uḍlem

3 Adiš, əndek abārāj wa ihən tumast n-əgg-Ālyāhud? Mey dāy: amili-i-dāy, ma infa? ²Ila tānfo māqqārāt ed käl-Ālyāhud əntāneḍ a fäll-dd-āzzābbāt Mässināy mājrād-net. ³Nəssan a-s wār has-āsjaḍān, ed, wār-āmešālān a-wa hasān-innā māšan hakd a-wen-dāy, ajān a-wen a hin-āsibāṭṭālān ālyādalāt n-Mässināy-hasān? Ābo, wār-āmmukkān a-wen ed, ⁴kunta dəgg-adəm razzān dāy-tənnā-nāsān, Mässināy, tidət ḡas a t-dd-təffalāt s-əmmək wa s-tān-innā əlkəttab n-Mässināy a-s innā:

«Mässināy, a innā-dāy, oḡad.
Ere has-iškān dāy,
ad-fälla-s ikrəš tidət.»

⁵Mäšan, kunta iba n-iqqud-nänäy ənta, a izažharən iqqud wa n-Mässinäy, ma nənna dəy-a-wen? Ämāra, edāwānne wa itājj ägg-adəm dəy-isəstanən-net a hawān-tajjāy näkk-däy. Ak ajän Mässinäy-i-däy, wār-oyed fäl-a-s innin itakkäs dəy-näy älxaqq? ⁶Aa fāw ed ənnār ha wāla-däy tafräyt tiyyāt ƣas Mässinäy, əndek əmmək wa s-mad-išräy äddunya? ⁷Ämmukkän a-s dəy-a-wa jänney, əllan-t äddināt jannänen a-s: kunta bahu wa janney, isinfiləl-dd tidət i-ad-iwwaḍ semƣar fäll-isəm n-Mässinäy, adiš mafäl hi-itəggar uḍlem, tumasäy anäsbakkaḍ bānnan? ⁸Adiš šamad isālan əntāneḍ-den-däy, nilbaset ƣas i-ad-dd-tarəw tāllābäst-nänäy-en-däy imärkedän. Tordam a-s bahu šund-wen-däy, häläy ad-t-səssäy-räy. Äddināt wi tiwəynen ännämimatän šund-win-däy, iskar äššäreƣa wa dār-ānihājjan ƣur-Mässinäy.

A-wa s-olähän dagg-adəm

⁹Adiš, əndek tidət dəy-a-wa-däy? Ak, ajän näkkāneḍ-i n-käl-Älyāhud, nufa äddināt wi iyyäḍnen? Ma n-əmmək? Əssəjrähäy-kāwān-in a-s käl-Älyāhud hakd inəzzulam,[†] wār-əzleyän, ännihäḍ dəy-sän abakkaḍ iket-däy-näsän. ¹⁰Isālan n-a-wen-däy a dəy-hanäy-əssewāl əlkəttab n-Mässinäy a-s innä:

«Wār t-illa ägg-adəm oyadän,
wāla-däy iyyän ƣas,

¹¹wār t-illa-i ijarahän härät,
wāla-i itattārən ad-uksaḍ Mässinäy.

¹²Oškan iket-däy-näsän, wār-äynen härät,
wār tən-iha wāla-däy iyyän ƣas itamašalän a-wa oläyän.

¹³A-wa dd-izajjārən imawän-näsän,
ija märkähaw wa ija azəkka ämerän;
ilsawän-näsän a-s saswadän äddināt;
a-wa jännen s-iḍlay-näsän,
irn' ihäräynänän n-emäjäl.

¹⁴Laqqänän äddināt, sasmamän fälla-sän
s-a-wa dd-ijammäḍän imawän-näsän,

¹⁵ärorädän iji n-iman,

¹⁶edägg əmmärän-däy,
wār dəy-s dd-tiyyən a sāl ahälak d-älmäššibät.

¹⁷A-wa s-itawānna tabarät n-älxer, wār hen zābo-net,

¹⁸wār ha tuksəḍa n-Mässinäy tiṭṭawen-näsän.»

[†]3:9 — Ƴur-käl-Älyāhud, ere wārən ämoos ägg-Älyāhud s-aläšäl mey ere wārən ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änəzzalim a ämoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyäḍnen iket-näsän, ti n-inəzzulam.

— Äsäl-i-däy, änəzzalim, äkafär (ere wārən issen s-Mässinäy).

¹⁹Næssan ya a-s a-wa innä alämär wa n-Mosa iket-net, inn'en i-äddinät æssannen s-alämär-en, hagd a-wen-däy, han-tän-i äsisändärnen. A-wen, ädduuttät i-ad-wär-itæmmil äwadäm itabärajän dat-Mæssinäy ed äddunya iket-däy-net, a iwar uðlem dat-Mæssinäy. ²⁰A-wen älmäyna-net a-s wädden amişel n-a-wa innä alämär a hanäy-ihakkän idäm dat-Mæssinäy ed wär t-ih' äşşäk a-s a-wa innä alämär, indär i-dägg-adäm ad-t-ämaşälän. Ænta-den-däy a-wa ässiitbätän a-s ägg-adäm-i-däy, tidät-däy a-s anäsbäkkad a ämoos.

Immun a ihakkän ägg-adäm idäm dat-Älmasex

²¹Ämära, a-wa hanäy-ihakkän idäm dat-Mæssinäy, äsnäfaläl-anäy-t-dd. Iktab däy-alämär d-a-wa ænnän ælkættabän wi n-ännäbitän, ²²äsdätten iket-däy-näsän a-s immun s-Yisa* Älmasex* a ihakkän imumänän idäm dat-Mæssinäy, a-wen, wär sär-s izley dägg-adäm. ²³Dägg-adäm iket-däy-näsän a ofän abäkkad, ibð'-en a-wen d-ännur n-Mæssinäy ²⁴mäšan, hagd a-wen-däy, iytäs Mæssinäy däy-ännuymät-net n-a-s ere omänän s-Yisa Älmasex-däy, ad-ikræş idäm dat-Mæssinäy ed ämoos-as Yisa Älmasex, Ämaylas wa has-in-inaşşän ibäkkadän-net bännan. ²⁵Mæssinäy däy-tärha-net i-iqqud, ija Yisa tasəbdärt i-ad-isəlməd s-iqqud, inyäl ašni-net fäll-tajættewt, ämmut däy-idäggan-nänäy i-ad-izəl ibäkkadän-nänäy. Ibda, Mæssinäy däy-tazidert-net, wär-işrey ibäkkadän wi ämeşälän äddinät ²⁶mäšan ämära, takute n-täfaške-ta-däy ijä a hanäy-salmadät s-iqqud n-a-wa ija, a-wen-däy a hanäy-isalmadän a-s ila tärna n-ad-äkf idäm dat-Mæssinäy i-ere wa omänän s-Yisa.

²⁷Ændeک yas a-wa däy-mad-äbbäräj ägg-adäm? Wär t-illa ed ämära, immun s-Yisa* Älmasex* a iyalläsän wädden amişel n-a-wa ifrəð alämär. ²⁸Ænta-den-däy a-wa hanäy-isawännen a-s: immun a ihakkän ägg-adäm idäm dat-Mæssinäy wädden amişel n-a-wa fälla-s ifrəð alämär. ²⁹Mey day a tordam a-s Mæssinäy-i-däy, i n-käl-Älyähud wädden in-inəzzulam? ³⁰I näsän lab iket-däy-näsän ed Mæssinäy, iyyän yas, ænta a ihakkän ere wa sär-s omänän idäm, tawset t-lät-däy, jer-ti n-käl-Älyähud-i jänen amili härät wäla ti n-inəzzulam-i wären əja amili härät. ³¹Ajän a-wen-ş älmäyna-net a hin-ikkasän alämär wa n-ännäbi Mosa fäl-a-s innin nənna a-s immun a ih' älfäyda? Äbo, wär nənnä a-wen, alämär, ih' edägg-net.

Älmital wa hanäy-ämoos Ibrahim

4 Ämära, ännäbi Ibrahim-i hanäy-äşhäyāwān, ma däy-s-e-nänn, ma t-ikfän idäm dat-Mæssinäy? ²Ænnär timaşalen-net a t-ækfänen idäm dat-Mæssinäy, umas-as a-wen abäraj, mäšan, wär-

äddobät a-wen dat-Mässinäy ³ed, əlkəttab n-Mässinäy iman-net a hanäy-innän a-s:

«Omän Ibrahim s-Mässinäy, ikräš data-s idəm.»

⁴Ägg-adəm ya, afäl ixdəm härät, timzäl-net dihen, wädden bännan, ännihäjjä d-älxaqq n-tide-net ⁵mäšan ägg-adəm, immun-net s-Mässinäy a t-ihakkän data-s idəm, wädden əlxidmət ija s-äššahät-net. Ənta-den-däy əmmək wa s-ihakk Mässinäy idəm i-wi wären äddin.

Təttəläl ta hanäy-əmoos Dawəd

⁶Däy-təssəba n-a-wen-däy ijarräw əwadəm ikräšan idəm yur-Mässinäy wälä imärkedän a fäl innä əmänokal Dawəd:

⁷«Təndəđ i-wi s-hin-inša Mässinäy erk imojjan-näsän, omäs-in ibäkkadän-näsän,

⁸təndəđ i-wa s-hin-inša Emäli ibäkkadän-net, wär tän-dd-idkel däy-međan.»

Amili, wär-ihəkk idəm dat-Mässinäy

⁹Əlser-wen-däy, ajän wädden, ill'-e fäll-wi əmeläynen hakd wi wären əmeläy? Wädden, ətwänn'-anäy a-s:

«Omän Ibrahim s-Mässinäy, ikräš data-s idəm.»

¹⁰Əmme d-ikräš Ibrahim idəm-wen-däy dat-Mässinäy? Ak ajän a-s t-ikräš, əzizəbbät-dd Mässinäy amili mey? Əbo, a-s ikräš Ibrahim idəm dat-Mässinäy, wär fälla-s ins' absär. ¹¹Šəmad oman s-Mässinäy, ikräš yur-s idəm, ad-əmeläy i-ad-umas a-wen tamätart tässitbätät idəm wa ikräš. Otäs Mässinäy s-a-wen-däy ad-umas Ibrahim abba n-e d t-illəm amumən däy-təssəba n-ad-yur-s əkrəšan wi əmeläynen hakd-däy wi wären əmeläy idəm ¹²s-əmmək wa s-t-yur-s ikräš Ibrahim-i s-ənta a-s abba n-äddinät-wi wären əsfälla fäll-amili, änn-ak wär-omenän ar s-Mässinäy s-əmmək wa s-sär-s omän Ibrahim-i n-abba-nänäy-i yur-s ikräšan idəm härwa wär t-immer absär.

Immun a ihakkän ägg-adəm ərkəwälän wi ijjäš Mässinäy

¹³Ijjäš Mässinäy ərkəwäl i-Ibrahim, inn'-as, ad-ikus äddunya ənta d-ihäyawän-net mäšan, təkasit-en, wädden alkum i-a-wa innä alämär a has-tät-e-ikfən, immun s-Mässinäy d-idəm wa yur-s ikräš a has-ijrəwän a-wen. ¹⁴A-wen-däy afäl kunta təkasit-ten-däy, alkum i-alämär a-s əssəbab-net, adiš ma infa immun s-Yisa* Əlmasex* ed, ərkəwäl-wa t-ässitbätän, ibbətäl-in? ¹⁵Mäšan, alämär, wär dd-itirəw sär-näy ar ađkär n-Mässinäy ed, ənnär wär dd-ixlek, wär-itəmməl musnät n-a-wa əmoos abäkkad, wär-itəmmil dihen ere iwar uđlem. ¹⁶Däy-təssəba n-a-wen-däy a fäl, ere wa omänän s-Mässinäy

Ƴas a-s tətwar tākasiŧ-ten-däƳ i-ad-tumas isuf ätiwäjjänen däƳ-ännuymät-net. Ƴas, a-wen-däƳ a dd-orāwän a-s ärkāwāl wa ijjäš MässiŋäƳ i-Ibrahim, oharän-t dār-s ihäƳawän-net iket-däƳ-näsän jer-wi ätṭäfnen alāmār hakd wi omānnen s-MässiŋäƳ s-əmmək wa s-sār-s omān Ibrahim-i n-abba-nänäƳ iket-däƳ-nänäƳ. ¹⁷ Isālan n-a-wen-däƳ a fäl innä əlkəttab n-MässiŋäƳ:

«Ibrahim, jey-käƳ abba n-abrək n-tiwsaten.»

Ƴas, Ibrahim-en-däƳ dat-MässiŋäƳ-i dd-isankarän inəmmuttan, ixallāk-dd a wārän t-illa, a-s abba-nänäƳ däƳ-təssəba n-immun wa ija s-MässiŋäƳ. ¹⁸ Ibda, wār t-illa ätṭāma ijar Ibrahim māšan, omān s-MässiŋäƳ Ƴas, ikrāš-t. Təssəba n-a-wen-däƳ a fäl t-ija MässiŋäƳ:

«Abba n-tiwsaten äjjootnen»,

inn'-as:

«Ad-ətəƳän ihäƳawän-nāk, aɡdāhän d-etran.»

¹⁹ A-s ija MässiŋäƳ mājrad-wen-däƳ, ikn' Ibrahim tušäre, ləmməd hullan däƳ-taƳəssa-net ed ila teməde n-awätay māšan, wār-ifneƳ immun-net. Saräta daƳ i n-hänne-s, wār tänmäjjaj d-a-wen, äbas təjar ätṭāma n-ad-təkrəš ara. ²⁰ Hakd a-wen-däƳ, wār-ifneƳ immun n-Ibrahim, wār ij' äššāk däƳ-ärkāwāl wa has-ijjāš MässiŋäƳ, ikf'-e immun-net äššahät n-ad-ifləs MässiŋäƳ, ad-t-itəmmal, ²¹ ikkas äššāk n-a-s ärkāwāl wa has-ijjāš MässiŋäƳ, ad-t-äj. ²² Təssəba n-a-wen-däƳ a fäl ikrāš idəm Ƴur-s, ädḍin jer-imaydalän ²³ māšan, tifer-tin-däƳ n-a-s ikrāš idəm dat-MässiŋäƳ, wädden ənta Ƴas a-s ätwännänät, ²⁴ ätwännänät-anäƳ näkkäneḍ däƳ-i ässeḍän MässiŋäƳ däƳ-imaydalän däƳ-təssəba n-immun wa sār-s nəja ənta-i dd-issənkārän Emäli-nänäƳ Ƴisa* jer-inəmmuttan. ²⁵ Ənta-en-däƳ a ämmun däƳ-təssəba n-timəntal n-ibäkkadän-nänäƳ təzzar, issənkār-t-dd MässiŋäƳ jer-inəmmuttan i-ad-nəkrəš idəm data-s.

Ušreyän n-immun, älƳer d-MässiŋäƳ

5 Ämära d-hanäƳ-ikfä immun-nänäƳ idəm dat-MässiŋäƳ, imäl-t älƳer jere-näƳ dār-s däƳ-äddimmät n-Emäli-nänäƳ Ƴisa* Älmasex,* ² ənta-en-däƳ a hanäƳ-ijrāwän tabarät s-MässiŋäƳ i-ad-nəjrəw ännuymät-net, intəm immun-nänäƳ. Ənta-en-däƳ ämära a-s ätṭāma wa fäll-näsifälla ed, nəjar ätṭāma n-a-s ilkam ašäl wa d-fällanäƳ dd-mad-izəzzəbbət MässiŋäƳ älƳurmät-net, a-wen-däƳ a hanäƳ-äsihäläyläƳän. ³ ÄlƳizabät nənhäƳ-däƳ, ad-sār-näƳ-dd-arəw akuyəd däƳ-alkum-has, ⁴ arəw-dd sār-näƳ akuyəd, immun išmäran, arəw sār-näƳ a-wen, ätṭāma ädduutten ⁵ wār henät tikārras, itbat ed, MässiŋäƳ iman-net a ijan tārha-net däƳ-ulhawän-nänäƳ s-tärna n-Unfas Šäddijän*-i hanäƳ-ikfa.

Tärha n-Mässinäy i-dägg-adəm, Älmasex a tät-dd-äsnäfalän

⁶Darät-a-wen-däy, Älmasex,* härwa wär t-illa älfäyda hanäy-ihan a-wa-däy hanäy-ija abäkkad, tosä-dd täqqän ta issəbdäd Mässinäy yas, ämmut däy-äddimmät n-inäsbäkkadän. ⁷Izzəwät ere madän-äj iman-net däy-miši däy-təssəba n-iyän kud-irha fäw umas a-s ənta a ojärän älyädalät däy-äddunya, šärnaš d-e-isəmməskəl əwadəm iman-net iman n-iyän, a ija däy-milyaw-däy. ⁸Mäšan Mässinäy, ij'-anäy tärha-ta-däy s-härwa-däy nämoos äddinät warän ibäkkadän-näsän, ämmut Älmasex däy-təssəba-nänäy. ⁹Yas, kunta nəkräš idəm ogdähän d-a-wen-däy yur-Mässinäy däy-təssəba n-ašni n-Yisa* Älmasex wa inyälän, äb' ättäma n-əddəttu wa ija igguž wa hanäy-e-äj däy-äššar wa ilkämän. ¹⁰Yas, kunta härwa nämoos išənja n-Mässinäy, äznäməžäl-anäy Mässinäy d-iman-net s-taməttant ta ija Rure-s,* äb' ättäma n-əddəttu wa ija anməžəl-nänäy dār-s däy-təssəba n-tanākra ta dd-ija Yisa-i hanäy-iyalläsän jer-inəmmuttan. ¹¹A-wen-däy a fäl ämära, nəddiwwät, näsifälla fäll-Mässinäy däy-idəm n-Emäli-nänäy Yisa Älmasex-i hanäy dār-s äznäməžälän.

Adəm, ässoḍa dägg-adəm; Älmasex, issəbdäd-tän-dd

¹²Adəm a dd-orāwän abäkkad s-äddunya iket-net, abäkkad-wen-däy ofa, a dd-orāwän taməttant s-äddunya. Ämmək-wen-däy a-s toḍa taməttant fäll-dägg-adəm iket-däy-näsän ed wär t-illa fäw ere s-wädden itra-dd abäkkad-wen-däy. ¹³Abäkkad, ämoos a ihan äddunya härwa wär dd-äzzäbbät Mässinäy alämär fäll-ännäbi Mosa mäšan, ibäkkadän wi ämešälän äddinät dat-äzabbu n-alämär-wen-däy, wär tän-ixseb Mässinäy fäll-dägg-adəm ¹⁴mäšan, hək d-a-wen-däy, a-wen, wär hin-ikkes a-s a dd-täxläk äddunya-däy, yur-Adəm hundäy har ännäbi Mosa, taməttan äddinät wären ämešäl abäkkad olähän d-wa ämešäl Adəm-i ämoosän tele n-wa s-ätwänna ilkam ad-dd-ass.

¹⁵Ännuymät wa ihäkk Mässinäy bännan d-abäkkad wa ämešäl Adəm, wädden a oharän härät. Təssəba n-abäkkad wa ofa iyyän n-ähaləs, Adəm, a fäll-dd-toḍa taməttant fäll-e d t-illäm ägg-adəm, mäšan ännuymät wa ihäkk Mässinäy d-ännuymät wa sār-näy dd-orāw iyyän n-ähaləs, Yisa* Älmasex,* ih'-e älfäyda məqqoorän. ¹⁶A-wen wädden fäw a-s äddobät əwadəm ad-t-isənnəfäqq ed, däy-təssəba n-anməšri n-iyän n-ähaləs yas a fäl dd-oḍa äššäreya n-Mässinäy-wa äswärän uḍlem e d t-illäm ägg-adəm mäšan, ännuymät wa dd-äzzäbbät Mässinäy, ikf'-anäy idəm yur-Mässinäy, äsdärfät-anäy. ¹⁷Yas, kunta šäyšad n-iyän n-ähaləs a sār-näy dd-orāwän tärna ta fälla-näy təkräš taməttant, äb' ättäma n-ärrəzäy wa

mäqqärän sār-nāy dd-mad-arəw ānnuymāt n-Māssināy wa hanāy-ikfān tāmudre d-Təmmənəya dāy-təssəba n-Ŷisa Ālmasex-i n-iyyān.

¹⁸A-wen-dāy a fāl kunta šāyšad n-iyyān n-āhaləs a dd-orāwān udlem fäll-e d t-illām ägg-adəm, orāw-dd sār-nāy day iqqud n-iyyān n-āhaləs, Ŷisa Ālmasex, ajāraw n-idəm yur-Māssināy d-tāmudre tāylalāt. ¹⁹Əmmək-wa-dāy s-anməšri n-iyyān n-āhaləs a ijan e d t-illām ägg-adəm anəsbäkkad dat-Māssināy, əmmək-wen-dāy day a-s iqqud n-iyyān n-āhaləs, a ijrāwān idəm yur-Māssināy i-e d t-illām ägg-adəm.

²⁰Alāmār, äzzäbbāt-t-dd Māssināy fäll-Mosa i-ad-isəlməd dāgg-adəm a-s inəsbäkkadān a āmoosān māšan, əjut dd-ija abäkkad-dāy, əsjāt-dd fälla-s Māssināy ānnuymāt ²¹dāy-ittus n-a-s əmmək-wa-dāy s-kāla fälla-nāy ixkām abäkkad-i sār-nāy dd-orāwān tamättant, ad-fälla-nāy ixkəm āmāra ānnuymāt n-Māssināy wa ihäkkān idəm yur-s i-ad-nəjrəw tāmudre ta tāylalāt s-āmoos Ŷisa Ālmasex-i n-Emāli-nānāy əssəbab-net i-e d t-illām ägg-adəm.

Tassayt d-Ālmasex a ihakkān ašāl fäll-abäkkad

6 Mājrād-wa-dāy, ma āmoos ālmāyna-net? Adiš nākfet yās āmāra iman-nānāy i-abäkkad i-ad-itwənhəy əjut n-ānnuymāt n-Māssināy. ²Xāša! Nākkāneḍ-i āmmutnen dāy-isālan n-abäkkad, əndek əmmək wa s-has-e nəddar, nəhakk'-e iman-nānāy day? Wār-āmmukkān a-wen. ³Ajan wār təssenām a-s nākkāneḍ-i ātwəsālmāynen dāy-aman s-isəm n-Ŷisa* Ālmasex* i-ad-dār-s nasāy, atwəsəlmay-nānāy-en, ālmāyna-net a-s nohār dār-s tamättant ta ija, ⁴āmoos a-wen šund yās a-s ašāl wa d-ijjāš Ālmasex azəkka, nohār-t dār-s, nohār dār-s day tanākra ta dd-ija jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-dd-inkār jere-sān s-tārna n-ālxurmāt n-Abba Māssināy i-ad-nəkrəš ašāl, nārjəš dāy-tāmudre ta tāynayāt ihäkk. ⁵Äduuttāt day a-s kunta nohār dār-s azəkka, ad-dār-s nahār day tāmudre ed, inkār-dd jer-inəmmuttan ⁶fäl-a-s nəlmədet a-s ägg-adəm n-anəsbäkkad wa s-kāla t-nāmoos, ātwəšlāb d-Ŷisa fäll-tajəttewt i-ad-hin-tämmāt tasna ta tārəwāt i-ad-āba s-nākkilāt i-abäkkad ⁷ed, ere wa āmmun ya, ibḍa s-iyyāt d-a-wa s-itawānna abäkkad. ⁸Yās, šāmad äduuttāt a-s nohār d-Ālmasex tamättant, adiš, äduuttāt a-s ad-dār-s nahār day tāmudre ed, ⁹nəssan day a-s Ālmasex-i dd-inkārān jer-inəmmuttan, ābas ilkam ad-olas tamättant tiyyāt fäl-a-s ābas fälla-s təla tamättant tārna. ¹⁰Ija tiyyāt tamättant i-ad-ābas ila abäkkad aššar; āmāra dd-iddār, iddar i-amisəl nerhet n-Māssināy. ¹¹A-wen-dāy a fäl kāwāneḍ, ajāt iman-nāwān äddināt āmmutnen dāy-isālan n-a-wa āmoosān abäkkad dāy-a-s tāmoosām āmāra äddināt əddarnen i-Māssināy dāy-tassayt-nāwān d-Ŷisa Ālmasex. ¹²Wār toyjem abäkkad ānnihād dāy-tayəssa-nāwān-i fäll-la tamättant

tärna i-ad-tättäläläm erk derhanän-net. ¹³Wär toyyem ašrut n-tayəssa-nāwān wāl' iyyān ānnihād dāy-s Iblis, isawājj'-et a wārān oyed, ānn-ak, ākfāt iman-nāwān i-Māssināy, taləhəm d-āddināt āynaynen, təkfəm-t dāy tiyəswen-nāwān, tāmāšälām iqqud. ¹⁴Afāl jām a-wen, wār dāy-wān-e-ānnāhād abākkaḍ ed, ābas t-təllam daw-ālxikmāt n-alāmār, ānn-ak, mälām āmāra daw-ānnuymāt n-Māssināy.

Amumən, Māssināy a-s ākkilāt wādden abākkaḍ

¹⁵Ma āmoos dāy ālmāyna n-mājrād-wa-dāy s-iket t-jeḡ n-a-s ābas-t-nəlla daw-alāmār wa n-Mosa, nəmāl-t āmāra daw-ānnuymāt n-Māssināy? Ak ajān a-wen ālmāyna-net, niḍəwet ɣas dāy-abākkaḍ? Xāša! ¹⁶Ajān wār təssenām a-s ere təkfām tanhaḍt fäll-iman-nāwān dāy, ad-has-tākkālem, ad-tamašalām erhet-net, umas māssi-wān. Ēmmək-wen-dāy dāy a-s afāl toyyām abākkaḍ ānnihād dāy-wān, ad-has-tākkālem, arəw-dd sār-wān a-wen-dāy tamāttant. Umasāt eklan n-Māssināy i-ad-sār-wān dd-arəw a-wen tāmudre toyadāt. ¹⁷Naməlet Māssināy ed kunta ibda tākkilem i-abākkaḍ, ašāl-i, tamašalām s-tayārha təjlayāt tijəttewen n-āddin ti təlmādām. ¹⁸Təntāšām-dd iman-nāwān dāy-tanhaḍt n-abākkaḍ i-ad-dāy-wān ānnāhād āmāra amišəl n-a-wa oḡādān. ¹⁹Mājrād šund wa tajjān dāgg-adəm a hawān-in-jeḡ i-ad-tudabem ujreh n-isālan-wi-dāy. ɣas, kunta ibda, təsnāhādām abākkaḍ dāy-tiyəswen-nāwān s-iba n-təšədje d-azzal ḍarāt a-wa āsikarakāḍān, adiš āmāra, sənnəhādāt iman-nāwān dāy-amišəl n-a-wa oḡādān dāy-ittus n-ad-təzzāɣām tāmudre šāddijāt. ²⁰Ibda, a-s dāy-wān ānnihād abākkaḍ, wādden wār tākkulām dāy-iji n-a-wa oḡādān māšan, ²¹əndek a-wa sār-wān dd-iššəšrāy a-wen? Ajān wādden, wār sār-wān dd-iššəšrāy a-wen ar tākrakiḍt n-a-wa tamašalām ed tamāttant dat-Māssināy ɣas a sār-wān dd-orāw a-wen. ²²Māšan āmāra d-kāwān-āsdārfāt Māssināy dāy-isālan n-abākkaḍ, ənta a-s tāmoosām eklan-net i-ad-tamašalām a-wa šāddijān sār-wān dd-madān-isāysəl tāmudre ta təylälāt ed, ²³ālxəqq n-abākkaḍ, tamāttant, māšan, ānnuymāt n-Māssināy wa ihākk bānnan a t-āmoosān, tāmudre ta təylälāt dāy-idəm n-Emālinānāy ɣisa* Ąlmasex.*

Ąlmital dd-izjarān adubən

7 Ayətma-ɣ! Ąssanāy a-s a-wa s-əkkeḡ tənna-net dāy-isālan n-a-wa innā alāmār, wār has-təžhelām. A ikkās āwadəm iddar-dāy, ifraḍ fälla-s amišəl n-alāmār. ²Ąlmital da āssiifhāmān a-wen: tamāḍt tədobānāt, a ikka āhaləs-net iddar, wār has-t-illa dāy-a-wa innā alāmār a dāy-s tärkəb eyāf-net māšan afāl ašāl wa d-āba

ähaləs-net, tərjāw ya iman-net, ad-ābas fälla-s ifrād a-wa innä alāmār. ³ Afäl tärkāb eyāf-net dāy-ähaləs-net, tēglā, tējā adubən iyyān äynayān, a-di tēzna māšan, afäl ijmaḍ ähaləs-net äddunya, tərjāw ya iman-net dāy-a-wa iytās alāmār dāy-isālan-win-dāy. Afäl tolās adubən ḍarāt iba n-ähaləs-net, wār mad-has-umas a-wen əzzəna. ⁴ Ämāra, ayətma-y, šund a-wen-dāy a jam kāwāneḍ-dāy: dāy-təssəba n-tassayt ta jām d-tayəssa n-Älmasex, tämoosām i-a-wa innä alāmār äddināt s-ābas əddarān. Ämoos a-s ənta a kāwān-ikrāšan, ənta-i dd-inkārān jer-inəmmuttan i-ad-tamašalām erhet n-Mässināy. ⁵ Ibda a-s nəlkām i-erk derhanān n-tiyəswen-nānāy d-mālayäynatān wi iyyāḍnen, ällil-anāy alāmār s-a-wen ed, wār sār-nāy dd-orew a-wen a sāl tamättant māšan, ⁶ ämāra d-nāmmut dāy-isālan n-a-wa fälla-nāy ifrād alāmār-i hanāy-ikrādān dāy-tišəm n-tansit n-tiyəswen-nānāy, nāddoobāt amišel n-erhet n-Mässināy s-tasna täynayāt dāy-ixkam Unfas Šäddijān. Ənta-en-dāy a-s tārna ta ihäkk, təzlay d-tārna ta ila alāmār-i s-älkaḍ yas a fäll-təktab.

Isālan n-alāmār d-abäkkad

⁷ Ma ämoos älmāyna n-mäjrād-wen-dāy? Adiš alāmār wa n-Mosa, ənta a hanāy-isiḍəwān dāy-abäkkad? Xäša! Änn-ak alāmār-en-dāy a hi-issəlmädān s-abäkkad ed, ənnār wār hi-innä alāmār: «Wār täsdärhänād a ila äwadəm wār led», wār ləmmədāy s-a-wen. ⁸ A-wen-dāy a fäl ayätal-wen-dāy hi-ija alāmār a ijrāwān i-abäkkad tašləlt ta sār-i-dd-torāwāt e d t-illām erk derhan. Ənnār wār dd-ixlek alāmār, wār hi-təjjəš tijya n-a-wa s-itawānna abäkkad. ⁹ Ibda, əddarāy wāla alāmār māšan, äzzubbāt-dd a-wa ifrād alāmār yas, innähād dāy-i abäkkad, ämoos šund a-s ābas əddarāy. ¹⁰ Färəḍ n-alāmār wa s-änihäjja a-s tämudre a sār-i dd-orāw, tamättant yas a sār-i dd-iwwāy ¹¹ ed, ämoos-dd färəḍ-wen-dāy äsaru wa s-hi-äsjädlāt abäkkad dāy-tamättant. ¹² Hakd a-wen-dāy, alāmār, wār t-illa a t-ijrawān, Mässināy ad-dd-ifal, a-wen-dāy a-s: šäddiij, oḡad, ifran. ¹³ Adiš, ma n-əmmək n-a-s a-wa oläyān, orāw-dd sār-i tamättant? A-wen ya, wār il' əmmək. Tidət ənta da: alāmār-en-dāy šäddijān, a sār-i dd-orāwān äsaru wa dd-äwwāyān asənnəfiləl wa dd-ija abäkkad iman-net dāy-i.

Tumast n-ägg-adəm

¹⁴ Nəssan, ädduuttāt dāy a-wen, a-s alāmār, Unfas n-Mässināy a-s əssəbab-net māšan älwāxla a-s näkk-i-dāy n-ägg-adəm, a wār-ihā älfäyda s-ämešälāy a-wa ifrād ed, äkkiley i-abäkkad šund aženš a hi-ijä. ¹⁵ A-wa tamašalāy, iqqan eyāf-in, indär-ahi ad-t-əjrähāy ed a-wa

s-ärheý amişəl-net, wär t-təmišiläy; a-wa-däy dār-okäḏäy ɣas a tamaşaläy. ¹⁶ ʔas, šāmad a-wa dār-okäḏäy ɣas a tamaşaläy, ənta-den-däy a-wa āmoosān tajuhe ɣur-i n-a-s alāmār-i-däy, wär t-illa älyib t-iwarān. ¹⁷ Tidət-däy a-s abäkkad wa däy-i ānnihādān a itamaşalān hārātān-win-däy, wādden näkk ¹⁸ ed, əssanäy a-s a-wa oläyān, näkk-i n-ägg-adəm, wär iha taɣəssa-nin. A-wa oläyān, ärheey iji-net māšan, indar-ahi. Ijmad-t äššāk a-s əkfāräy däy-amişəl n-a-wen-däy, ¹⁹ wär təmišiläy a-wa oläyān, wär təmišiläy ɣas ar a-wa läbasān dār-əkney mikḏaw. ²⁰ Šāmad ābas tamaşaläy ar a-wa dār-okäḏäy, adiş, ābas näkk a itamaşalān tāllābāst-ten-däy, ānn-ak abäkkad wa däy-i ānnihādān a t-itamaşalān.

²¹ Issəjrāh-ah'-in a-wen-däy hārāt iyyān: āsidārhanäy iji n-a olayān māšan a-wa läbasān a fäll-i ikarrāšān ašāl. ²² Däy-ammās n-ulh-in, ijraz-ahi alāmār n-Māssinäy ²³ māšan, taɣəssa-nin ənta, ih'-et alāmār iyyān sāl wa ärheý. Alāmār-wen-däy a hi-iknasān hak ašāl, iṭṭaf-ahi däy-tišem n-alāmār n-abäkkad wa däy-i ānnihādān. ²⁴ Amāskoy näkk-i s-wär t-illa älfäyda hi-ihan! Mi hi-e-aḏənān tāhanint, ikkəs-ahi-dd däy-taɣəssa-ta-däy hi-tāhobet s-tamättant? ²⁵ Təmmal i-Māssinäy däy-āddimmāt n-ʔisa* Älmasex*-i n-Emāli-nānāy hanäy-ijrāwān ad-dd-nəkkəs errawān-nānāy däy-a-wen-däy. Ämāra, ənniyāt-in, alāmār wa n-Māssinäy a-s äkkiilāt, a-s ija a-wen, taɣəssa-nin ənta, alāmār wa n-abäkkad a-s täkkilāt.

Tämudre ta n-tidət ihäkk Unfas Šäddijān

8 Ämāra, ḏarāt-a-wen-däy ätwānnān, äddināt wi osäyñen d-ʔisa Älmasex, ābas t-illa fāw-fāw uḏlem tān-iwarān dat-Māssinäy ed ənniyāt-nāsān wādden tiɣəswen-nāsān a däy-sān ānnihādān. ² Unfas Šäddijān*-i ihakkān alāmār wa n-tämudre ta n-tidət dd-tirəw tassayt d-ʔisa Älmasex, tārna-net a hi-täsdärfet, təbḏ'-ahi d-alāmār wa n-abäkkad d-tamättant. ³ A-wa s-kāla āmoos isəssəndar i-alāmār wa n-Mosa-i ānnihādān däy-e d t-illām ägg-adəm däy-təssəba n-abror wa taja taɣəssa-net, issäryās-t-dd Māssinäy ed, äşmaşāl-dd Rure-s,* āmoos-dd ägg-adəm i-ad-umas tasəbḏärt ta jarrāwāt i-ägg-adəm tenäşše n-ibäkkadān ɣur-Māssinäy. ⁴ A-wa fälla-näy ifrāḏ alāmār, āmeşāl-t ed, ämāra, wādden a-wa tārha taɣəssa-nānāy ɣas a däy-näy ixkamān, Unfas Šäddijān n-Māssinäy a däy-näy ānnihādān. ⁵ Äduuttāt a-s ere äṭtilālān erhet n-taɣəssa-net, wär mad-āmaşāl ḏay ɣas ar a-wa fälla-s tārha taɣəssa-net māšan, wa s-Unfas n-Māssinäy a äṭtilāl, wär-e āmaşāl ɣas ar erhet n-Unfas Šäddijān. ⁶ Ijmad-t äššāk a-s a-wa tārha taɣəssa n-ägg-adəm, tamättant ɣas a sār-s dd-itirəw, a-s ija a-wen, Unfas ənta, tämudre ta n-tidət d-älxer a dd-itirəw s-ägg-adəm.

⁷Äwadəm wa wärän izənnəzjumət ar dāy-a-wa fälla-s tārha tayəssa-net, ašanjo n-Mässināy, wär-äddobāt asrəs n-iman-net dat-alāmār n-Mässināy, wär t-äddobāt kud t-irha-dāy. ⁸A-wen-dāy a fäl äddināt wi ättilälñen erhet n-tiyəswen-näsän, wär t-illa əmmək s-əjrəžän i-Mässināy.

⁹Kāwāneḍ, ābas təglam fäll-derhan wa n-tiyəswen-nāwän, änn-ak, jām iman-nāwän daw-tārna n-Unfas wa ija Mässināy dāy-ulhawän-nāwän. Ere day wa s-wär-iha Unfas Šäddijän n-Älmasex* ulh-net, wär t-ila Älmasex. ¹⁰Kunta day iha Älmasex ulhawän-nāwän, kud-dāy tamättant a mad-təjəm dāy-abäkkad, ill'-awän-t əlyəllas ed ij'-iwän Mässināy dāy-təssəba n-tassayt ta jām d-Unfas Šäddijän n-Älmasex äddināt yur-s lanen idəm. ¹¹A-wen-dāy a fäl kunta iha Unfas Šäddijän n-Mässināy-i dd-issənkārän Yisa* jer-inəmmuttan ulhawän-nāwän, adiš, ad-kāwän-äkf day ənta-i dd-issənkārän Älmasex jer-inəmmuttan tāmudre ta dd-e-sənkārāt tiyəswen-nāwän jer-inəmmuttan s-tārna n-Unfas wa izzāyän ulhawän-nāwän.

¹²Ayətma-y, kunta ill'-e färəḍ hanāy-iwarän, əlmədāt a-s wädden wa n-alkum i-erk derhanän n-tiyəswen-nānāy. ¹³Ere ättilälän erhet n-tayəssa-net, tamättant yas a dd-e-arəw s-iman-net māšan, ere wa hin-ijärän s-tārna n-Unfas Šäddijän erhet n-tayəssa-net, tāmudre ta n-tidət a dāy-s təlkamāt.

Mässināy d-aratän wi dd-ija s-iman-net

¹⁴Ere wa s-Unfas n-Mässināy a t-oyadän, ara n-Mässināy a āmoos. ¹⁵Unfas day wa kāwän-ikfä Mässināy, wädden Unfas kāwän-ijan eklan s-härkuk han tarəmmeyt, änn-ak, ikf'-iwän Mässināy Unfas-net i-ad-talähäm d-äddināt dd-ija s-iman-net. A-wen-dāy a hanāy-ikfän turhajät n-ad-nəyarr Mässināy s-isəm: «Abba». ¹⁶Tārna n-Unfas Šäddijän-en-dāy hanāy-ikfa Mässināy a hanāy-āmoosän tajuhe ta hanāy-satbatāt n-a-s tidət-dāy a-s aratän n-Mässināy a nāmoos. ¹⁷Yas, šāmad ädduuttāt a-s aratän n-Mässināy a nāmoos, adiš, nāmoos iməkkusa, ad-hanāy-äkf Mässināy a-wa s-hanāy-ijjāš ärkäwāl-net, nahār day d-Älmasex terše-net. Kunta nārḍa s-ad-där-s nahār ayāna wa inhäy, adiš, ad-där-s nahār älxurmāt-net.

Älxurmāt wa ilkämän

¹⁸Ija yur-i a-s tersəmmawen ti nəhannāy ämära-dāy, wädden wäla a əndärrän edes i-älxurmāt wa s-ilkam ad-hanāy-dd-infiləl. ¹⁹Älxurmāt wa s-äqqalän aratän n-Mässināy, wädden əntāneḍ yas a irmas iba n-tazidert n-ad-äj; a-wa iwärän ärori n-äkall iket-net a ärorädän ad-dd-ass. ²⁰Ämoos a-wa iwärän ärori n-äkall a wärän issen e-s ihäl, wädden

ad-t-dd-ikkasän a-wen, Mässinäy a has-iytäsän a-wen. Mäšan, a-wen, wär hin-ikkas ättäma wa äsjär Mässinäy taxlækt iket-net. ²¹Imal-dd ašäl d-mad-isëttäyläl Mässinäy taxlækt-net iket-net dāy-əlhəllak wa s-täšewāj, əjrəwän aratän n-Mässinäy älxurmät wa s-hasän-innä. ²²Nəssan a-s ašäl-i-dāy, taxlækt iket-net a täššoršät, təkna tižzurt tolähät d-ta rammäsät tamädt jarräwät eyäf-net. ²³Wädden day ənta yas a irmas a-wen-dāy, irmas-anäy näkkäneḍ dāy-i ija Mässinäy tiyāffaddiwen n-Unfas-net. Näkkäneḍ day, nətihneffit dāy-iman-nänäy, näqqal i-ašäl wa d-e-numas s-tidət-dāy aratän n-Mässinäy, ikkəs-anäy dāy-tissust ta dāy-hanäy-jänät tiyəswen-ti-dāy. ²⁴Ed näkkäneḍ, tidət-dāy a-s əlyəllas-nänäy itbat mäšan har əməra-dāy, əmoos a dāy-nəjar ättäma. Äywa, ättäma wa ihannäy əwadəm, ad-əbas əmoos ättäma; əndek ättäma wa ilkämän dāy-a-wa-s išwār, inhäy-t əwadəm? Wār t-illa. ²⁵Mäšan afäl ättäma-nänäy, əmoos a wār nəhənnəy, dihen, ad-has-nəqqəl s-tazidert d-ulh ijlayän. ²⁶A-wen-dāy fāw a fäl hanäy-italal Unfas Šäddijän dāy-tələmḍe-nänäy ed a-wa s-əniihājja ad-t-nəttär dāy-Mässinäy, wār t-nəssen. Ənta-en-dāy a hanäy-itəddalän Mässinäy s-tihnəffa wären la afəssär.

²⁷Tidət a-wen, Mässinäy-i issanän a-wa ihän ulhawän, issan day a-wa ihän ənniyät n-Unfas. A-wen-dāy a fäl ənta, erhet n-Mässinäy a itattär i-iməššeddəjän.

Tihusay d-təmyäre n-tärha ta hanäy-ija Yisa Älmasex

²⁸Ḍarät-a-wen day, nəssan a-s äddinät wi ärhänen Mässinäy d-äddinät wi dd-iyrä s-iman-net dāy-erhet-net, a tän-irmäsän-dāy, a əmoos-dāy, Mässinäy iman-net a itajjän a-s tišrayäten n-tanfust-ten-dāy tän-tärmäsät, i n-tänfo-näsän. ²⁹Mässinäy äddinät wi əsnäfrän dat-axälak i-ad-umasän aratän-net, iytäs-asän milhaw d-Rure-s* i-ad-umas Rure-s teyāfädde n-əḡḡatän äjjootnen. ³⁰Mässinäy, äddinät wi s-dd-iytäs a-wen, iyṛ-en-dd s-iman-net; wi dd-iyra s-iman-net, ikf-en idəm data-s, wi ikfa idəm data-s, ikf-en day älxurmät-net.

Tärha n-Mässinäy ta hanäy dd-əsnäfaläl dāy-Älmasex

³¹Šamad isälan-den-dāy, ma s-näddoobät tənna-net day? Kunta Mässinäy-i-dāy, tidət-dāy a-s ašrut wa-nänäy a iha, mi fälla-näy ilan tärna? ³²Zənnəzjumətät yas: kunta Mässinäy, Rure-s iman-net wa n-iyyän ila, wār t-iyles dāy-tamättant, änn-ak, oyy'-e ämmut dāy-təssəba-nänäy, əndek yas ḍarät-a-wen-dāy a-wa hanäy mad-unjəy? Wār t-illa. ³³Äddinät wi əsnäfrän Mässinäy, mi tän-e-isəwārən uḍlem? Wār t-illa ed Mässinäy iman-net a tän-ikfän idəm data-s. ³⁴Mi äddoben ad-tän-isəwār uḍlem? Ajän wädden Älmasex* ämmut

māšan, isālan, wār-əmden dihen ɣas, a ojarān a-wen, inkār-dd jer-inəmmuttan, ikk' iʃənnawān, āqqima dihen daw-ayil n-Māssināy, itattār-anāy s-Māssināy. ³⁵Endek ɣas a-wa-dāy hanāy-e-ibḏəwān d-tārha ta hanāy-ija Ąlmasex? Ak tirəmmaɣ meɣ erk əmmək, ak ālyizabāt meɣ laɣ meɣ ɣəlləl, ak miši meɣ tākoba? Wār t-illa fāw a hanāy-dār-s-e-ibḏəwān, a āmoos-dāy. ³⁶Dāy-isālan n-a-wen-dāy a dāy-hanāy-innā əlkəttab n-Māssināy:

«Təssəba-nāk, Māssināy a fāl nətaməttat hak ašāl,
jān-anāy əddināt ɣas šund taɣsiwen
dāy-wār-ilkem a sāl ayāras.»

³⁷Māšan, hək d a-wen-dāy, dāy-a-wen-dāy iket-net, nəmoos imārnan, nokāy fāw tumast n-imārnan, nəkrāš ašāl imdan fäll-iʃənja-nānāy s-turhajāt n-Wa hanāy-irhān. ³⁸Ėkkasāy āššāk a-s wār t-illa fāw a hanāy-e-ibḏəwān d-tārha ta hanāy-ija Māssināy: ak taməttant wāla tāmudre wāla ānjālosān wāla iʃənnawān wāla kāl-tārna, a-wa t-illān d-a-wa ilkāmān, ³⁹kāl-āššahāt wi n-iʃənnawān d-a-wa iwārān ārori n-ākall, wār t-illa fāw a dd-ātiwāxlākān āddooben ad-hanāy-ibḏəw d-tārha n-Māssināy ta hanāy-dd-āsnāfalāl dāy-Emāli-nānāy ɣisa Ąlmasex.

Tisnant n-iman ta ija Buləs dāy-təssəba n-kāl-Iʃrayil-i āsyārnen ulhawān-nāsān i-Māssināy

9 Nākk-i s-ašāl-i-dāy osayāy d-ɣisa* Ąlmasex,* tidət a hawān-janney wādden bahu, Unfas Šāddijān* iman-net a hi-oyadān dāy-ənniyāt-in dāy-a-wa s-ārheɣ ad-hawān-tān-ānnāy. ²Āryan iman-in, āryan; jan tisnant wārāt kəttəl. ³Āsniinān dāy hullan dāy-isālan n-a-wa dd-iqqālān ayətma wi n-kāl-Iʃrayil. Diha t-əlleɣ, kud irha fāw təwār-ahi tilɣant, ənməjjəjəyet fāw d-Ąlmasex i-ad-dār-s ənmihəzān əntāneḏ, əjrəwān əlyəllas. ⁴Kāl-Iʃrayil, Māssināy a tān-dd-ijān s-iman-net, āswār-tān ānnur-net, ānmājjaš dār-sān ārkāwālān n-tassayt, āzzābbāt fälla-sān alāmār wa n-Mosa, issəlmād-tān ālyibadāt n-Māssināy wa n-tidət, ijjāš-asān ārkāwālān ājjootnen. ⁵Ėntāneḏ a lānen imārāwān-nānāy wi n-ibda dd-izjār Ąlmasex s-eyās-net ənta-i n-Māssināy-i t-illan jənnəj-hārāt iket-net. Naməlet-t, amin!

Māssināy, a-wa s-ijjāš ārkāwāl-net, ad-t-āj

⁶A-wa hawān-janney, wādden i n-a-s innin ārkāwāl wa hasān-ijjāš Māssināy, ābbotṭāl-in. Ąbo, ānn-ak, wādden āddināt iket-nāsān wi-dd-əzjārnen Iʃrayil a āmoosnen dāgg-Iʃrayil wi n-tidət. ⁷Wādden dāy āddināt iket-nāsān wi dd-əzjārnen Ibrahim a-s ihāyawān-net wi n-tidət, əktəwāt-dd a-s Māssināy iman-net a innān i-Ibrahim:

«Isxaqq a hak dd-e-əzjārān ihāyawān.»

⁸A-wen ālmāyna-net a-s wādden aratān wi s-dd-issəbāb āgg-adəm, a-s wi n-Māssināy, ānn-ak, aratān-net a tān-āmoosān, wi s-dd-issəbāb ārkāwāl wa ijjāš i-Ibrahim. ⁹Ārkāwāl-en, ənta da a-wa dāy-s innā Māssināy i-Ibrahim:

«Ad-kāy-dd-āqqəlāy dāy-āzzāman šund wa-dāy,
a-s kāy-dd-e-āqqəlāy s-āzzāman-en,
təkraš-ak Sarāta alyad.»

¹⁰A-wa has-innā Māssināy, wādden Sarāta yās a yur-dd-imdā, inn'-en day i-Rābka ta n-hānne-s n-Isxaqq-i n-abba-nānāy iket-nānāy ed təkraš-as eknewān s-əmmək-wen-dāy. ¹¹Hārwa wār-əwen eknewān-en-dāy, hārwa wār-āmešālān a olāyān wāla a lābasān a-s imməjrād Māssināy i-Rābka, issəlmād-tāt s-wa āsnāfrān jere-sān; āmoos a-wen erhet n-Māssināy wādden fāl təssəba n-emārked jan i-ad-dd-iyār s-iman-net wa s-irha. ¹²A-s itājj a-wen, innā Māssināy i-Rābka:

«Ad-ākkālāt wa n-amāqqar i-wa n-amāḍray.»

¹³Ənta-den-dāy a-wa ijan ed innā Māssināy iman-net:

«Äsofāy Yaqub uhən Iso.»

Māssināy, enəsdebbār n-iman-net

¹⁴Ak ajān a-wa ija Māssināy, ajān ad-hanāy-isəwwənn a-s Māssināy, wār-oyed? Aa fāw, wādden a ijan a-wen ¹⁵ed Māssināy iman-net a innān i-Mosa:

«Sansey ārrāxmāt-in fäll-ere wa s-ārhey,
naqq'-ahi tāhanint n-ere wa s-ārhey.»

¹⁶A-wen wādden a dd-izjarān erhet n-āgg-adəm wāla āššahāt-net, tāhanint n-Māssināy a dd-ifal. ¹⁷Iktab dāy-əlkəttab a-s innā Māssināy i-Firyāwna:

«Jey-kāy əssəbab i-ad-səlmədāy s-tārna-nin
i-ad-itwāxtəb isəm-in fäll-ārori n-ākall iket-net.»

¹⁸A-wen-dāy a fāl ere wa s-oḍān Māssināy tāhanint, oḍān-as-tāt, wa s-āsyār ulh-net day, ad-iyar.

Māssināy a-s āmaxlak d-āmānokāl

¹⁹Ämmukkān a-s afāl əslān iyyāḍ dāy-wān i-mājrād-wen-dāy, ad-dd-əggədān, ənnən: Māssināy adiš, ma s-isawar dāgg-adəm uḍlem? Ajān mi āddooben aḏəzzəwi n-iman-net data-s? Wādden a-wa s-irha yās a itājj. ²⁰Uhən kāyy-i n-āgg-adəm dd-tājjāšān inəzjam šund-win-dāy, mi tāmoosād fāw tamāzayād d-Māssināy? Kāla tənḥāyād ayāsis isastan ere wa t-iknān d-āddālil wa fāl t-dd-ikna. ²¹Wādden ere wa ikannān iysas, a-wa s-irha yās a itājj, tālayt a iḍarrāz təzzar ikən sār-s

jer-ayäsis ilan älgim d-i t-wärän ila. Tälayt-en-däy a-s ikann a-wen-däy iket-net.

Derhan n-Mässinäy i-käl-Işrayil

²² Mässinäy day, isakna adkär-net i-ad-isəlməd s-tärna-net. Ähoja äzizäydär i-wi äniihäjjänen d-adkär-net wären änhäjja ar d-əlhəllak
²³ māšan wi s-ođän tähanint s-irha ad-t-səmyärän, irha day ad-tän-isənnəfləy däy-älxurmät-net. ²⁴ Teyäre ta hanäy-dd-ija Mässinäy s-iman-net näkkäneđ-i n-käl-Älyähud, ənta day a dd-ija i-tiwsaten ti iyyäđnen n-inəzzulam† ²⁵ s-əmmək wa s-tän-innä ännäbi Ozi däy-əlkəttab-net a-s innä, innä Mässinäy:

«Tamətte ta s-ibda wär tämoos ta-nin,
 ənta ämära a he-äjäy tamətte-nin.
 Tamətte ta s-ibda tätiwäksän,
 ənta a he-tumasät ta əkney tärha.»

²⁶ Edägg day wa-däy hasän-ätwännä:

«Wär tämoosäm tamətte n-Mässinäy»,
 edägg-wen-däy iman-net a däy-e-ətwäyrən s-isəm:
 «Aratän n-Mässinäy wa iddarän.»

²⁷ Ännäbi Saya† ənta, innä:

«käl-Älyähud, kud-ärhan əjən əjut
 wa wär jenät timətwen n-äkall
 däy-asəlim n-ejärew wa səmmän
 tasəkkemt däy-sän Ƴas a he-ijrəwän əlyəllas»

²⁸ Emäli day a-wa s-innä, ad-t-äj, äššäreƳa wa s-innä ilkam ad-t-dd-izəzzubbət fäll-äddunya, ad-t-äj šik šik.

²⁹ Oläs day ännäbi Saya innä:

«Ənnär wär hanäy-dd-oyya
 Mässinäy-i n-Mässi-s n-aqhanän
 härät däy-əzzurəyät-nänäƳ,
 ašäl-i-däy, nooläh Ƴas
 d-iƳärman wi n-Sodoma d-Gomora-i ihläk.»

Äddälil wa fäll-innäđ Mässinäy fäll-käl-Işrayil

³⁰ Ma säl a-wen? Inəzzulam-i wären təmmäy i-iqqud dat-Mässinäy, ij'-en immun-näsän s-Mässinäy imaydalän data-s lanen idəm. Immun-

†9:24 — Ƴur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläšäl meƳ ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyäđnen iket-näsənät, ti n-inəzzulam.

— Ašäl-i-däy, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäy).

†9:27 A-wa ännäbi dd-äzzarän i-Ƴisa, äloläy däy-isälan-net əssayät timađ n-awätay dat-tiwit-net.

näsän s-Mässinäy a sär-sän dd-orāwän a-wen. ³¹A-s ija a-wen käl-Işrayil əntāneḏ, amişəl n-a-wa innä alāmār a-s tattārān ad-tān-ākf idəm dat-Mässinäy māšan, indār-asän ad-dd-sāysəlān a-wen. ³²A-wen-ş ma t-ijän? Adiş əttārān ad-əjrəwän iqqud išlayän i-wa ihakk immun s-Mässinäy. Əttārān ajāraw n-a-wen s-a-wa tamaşalān, āmoosän Ƴas şund äddināt s-tārsal tāhunt har išwar oḏan.

³³Ija a-wen s-əmmək-wa-dāy s-ätwännä, innä Mässinäy dāy-isälan n-Ƴisa:

«Ənhəywät! Sansey tāhunt rassälāt i-äddināt
dāy-ayrəm wa n-Sayon.
Ad-tumas əssəbab n-ejāḏäl i-iyyəḏ māšan,
ere fälla-s āşhätälān-dāy,
wār-ilkem ad-əmmujrəz.»

10 Ayətma-Ƴ, derhan n-ulh-in d-a-wa tattārāy hak aşäl dāy-Mässinäy da: āyləsnet käl-Işrayil. ²Äddoobey tajuhe n-a-s käl-Işrayil, ədgazän hullan dāy-isälan wi n-Mässinäy māšan, wār jen a-wen s-ənniyāt ijarahän hārāt. ³Əzhalān hārwa dāy-isälan n-a-s Mässinäy a isaydalān ägg-adəm i-ad-Ƴur-s ikrəş idəm wädden imärkedän-net, a-wen, unjäyän sär-s. ⁴Älmasex,* a Ƴur-dd-imdä a-wa innä alāmār, ere sär-s omānän-dāy, ad-ikrəş idəm dat-Mässinäy.

Ere omānän s-Ƴisa Älmasex, ad-iyləs

⁵Dāy-isälan n-a-wa ihakkän ägg-adəm idəm dat-Mässinäy, innä Mosa:

«Ere əmeşälān färəḏän
wi əktäbnen dāy-alāmār,
ad-has-umas a-wen-dāy
əssəbab n-əlyəllas.»

⁶Māšan aşäl-i, immun-nänäy s-Mässinäy, issəlmäd-anäy a-wa hanäy-ihakkän idəm dat-Mässinäy, inn'-anäy:

«Wār tənneḏ dāy-iman-nāk:
mi he-ikkən išənnawän?»

A-wen, azəzzəbbu n-Älmasex* dāy-sän; ⁷wār tənneḏ day:

«Mi he-ikkən ider n-ākall?»

Ajän wädden Älmasex, āru dd-inkār jer-inəmmuttan. ⁸Isälan n-a-wen-dāy, a dāy-hanäy-innä mājrad n-Mässinäy:

«Aşäl-i, mājrad n-Mässinäy,
ohaz-käy, ih'-emm-nāk, ih'-ulh-nāk.»

Isälan-win-dāy a hin-nəsasawaḏ dāgg-adəm i-ad-amənän s-Ƴisa.

⁹Ere ittāfän dāy-tānudre-net tənna n-a-s Ƴisa, Emäli, iflās dāy-ulh-

net a-s issänkär-t-dd Mässinäy jer-inəmmuttan, ad-iyłəs ¹⁰fäl-a-s immun wa dd-ifälän ulh n-äwadəm a t-ihakkän idəm yur-Mässinäy, wa ittäfän tənna n-a-wen s-emm-net, ad-t-iyłəs Mässinäy. ¹¹Əntaden-däy a-wa innä əlkəttab n-Mässinäy a-s innä:

«Ere omänän s-Emäli-däy,
wär-ilkem ad-əmmujräz.»

¹²A-wen ämära, wär sār-s izley ägg-Älyähud wäla wa t-wärän ämoos ed iket-näsän, iyyän n-Emäli ihakkän a olayän s-əjut a oharän, ere t-iyrän-däy, ad-has-äkawən. ¹³Iktab a-s:

«Ere iyrän isəm n-Emäli,
omän sār-s däy, ad-iyłəs.»

Täyart n-ulhawän n-käl-Älyähud

¹⁴Mäšan, äddinät ya, əndek əmmək wa s-mad-əyrən isəm n-Emäli a-s wär sār-s omenän? Əndek dəy əmmək wa s-mad-sār-s amənän a-s wär kälə əslän i-isälan-net? Əndek əmmək wa s-mad-əslən i-isälan-net a-s wär t-illa ere hasän-tän-ixtäbän? ¹⁵Əndek əmmək wa s-mad-hasän-ətwäxtəbän a-s wär t-illa ere sār-sän əməšälän? Təssəba n-a-wen-däy a fäl innä əlkəttab n-Mässinäy:

«Tihusay ija ass n-imawayän n-isälan n-Älənžil,*
edägg äkokälän idarän-näsän däy,
älxer a sār-s dd-tirəwän.»

¹⁶Älwäxla a-s a äjjeen dəy-äddinät, unjay s-Älənžil. A-wen-däy a äswännän ännäbi Saya:†

«Emäli, a ija a-wa-däy nəssewäl,
mi omänän s-a-wa nəxattäb?»

¹⁷Immun wa iyalläsän, a-wa s-isäl äwadəm ihän Älənžil-wa-däy nəxattäb dd-ifälän Älmasex, a iha. ¹⁸Ak ajän a-wen älmäyna-net a-s har ämära-däy, wär-əslən käl-Älyähud i-isälan-win-däy? Əslan-asän lab ed a-wen-däy faw a dəy-innä əlkəttab n-Mässinäy:

«Ässewälän imawayän n-isälan fäll-äröri n-äkall iket-net,
wär t-təlla tamdujt dəy-äddunya s-wädden təsl'-asän.»

¹⁹Ad-kawän-səstənäy:

«Tordam a-s isälan-wi-däy,
wär tän-əjrehän käl-Işrayil?»

Əjrahän-tän lab. Əntäneq-en-däy faw a-s innä ännäbi Mosa s-tizarät, innä Mässinäy:

«Ad-däy-wän äjəy tismiten
fäll-tamətte wärät təmoos ta-nin,

†10:16 A-wa ännäbi dd-əzzarän i-Visa, äloläy dəy-isälan-net əssayät timaq n-awätay dat-tiwit-net.

zəzzəkənzäräy-käwän fäll-tawset jam tawset n-älžuhal.»

²⁰ Oläs day ännäbi Saya, iglä har innä:

«Äddinät wi s-ibda, əkfän-ahi iroriyawän-näsän,
əqqälän-ahi-dd;
wi s-ihənnin, wär dāy-i äkkulän,
äsnäfaläläy-asän-dd iman-in.»

²¹ Däy-a-wa dd-iqqälän käl-Işrayil, ənta da a-wa dāy-sän innä Mässinäy:

«Əzzäläy əfuss-in har äqqur
i-tawset hi-tənkərät,
osey-tät a-wa tawset hi-täsiyärät ulh-net,
tawset sār-i tunjayät.»

Mässinäy, wär hin-inḏew käl-Işrayil

11 Ässistänäy-käwän ämära, ak ajän Mässinäy ijär-in tamətəta
ta n-käl-Işrayil äsnäfrän? Äbo! Näkk-i hawän-äsewälän,
ägg-Işrayil n-ahäya n-Ibrahim la tawset ta n-Bänyamin a ämoosäy.
² Mässinäy, tawset ta äsnäfrän i-iman-net härwa wär dd-täxlek
äddunya, wär tät-in-ijer. Əktəwät-dd yəs a-wa innä ännäbi Yəli dāy-
isälän n-käl-Işrayil a-s hasän-iškä s-Mässinäy, inn'-as:

³ «Emäli, tamətəta-hi, tänyä ännäbitän-näk,
tärzä idəggan wi dāy-tajjänät tikutawen-näk.
Näkk day-i dd-äqqimän, təzzan sār-i,
tārha ad-täj iman-in.»

⁴ Innä a-wen yəs, inn'-as Mässinäy:

«Yəli, änsət ənniyät-näk,
ley əssa afdän n-ähaləs wär-iha wäl' iyyän
s-käla irkäy dat-Baal-i n-ämānokəl n-äşşänämän.»

⁵ A-wa ijän dāy-äzzäman-wen-dāy, ənta day a ijan dāy-äzzäman-
wa-dāy, iylaf Mässinäy dāy-ännuymät-net tamətəta wärät təjjət
dd-äsinäfrän jer-käl-Işrayil. ⁶ Šämad ännuymät n-Mässinäy a
äsnäfränän tamətəta-ten-dāy i-ad-tät-iyłəs, adiş, wädden imärkedän-
näsän a tän-e-iyłəsän ed, afäl ija a-wen, ad-äbas ämoos ännuymät,
ännuymät wa n-tidət. ⁷ A-wen-ş, ma ämoos älmäyna-net? Ajän a-wa
s-əmmäyän käl-Işrayil, wär t-əjrewän? Əjräwän-t dāy-sän lab wi
dāy-sän äsnäfrän Mässinäy. Wi iyyäḏnen wären əjrew a-wen, asyär
a has-jän ulhawän-näsän. ⁸ Isälän n-a-wen-dāy a dāy-innä əlkəttab
n-Mässinäy:

«İşşäläl-tän-in Mässinäy
i-ad-wär hənnəyän, wär səllən.
Ənta-den-dāy a-wa ijräwän käl-Işrayil har aşäl-i-dāy.»

⁹ Oläs day darät-a-wen, innä ännäbi Dawəd:

«Umasnet imjora-näsän

a hasän-iha sunsəj,

ättärmäsnet dāy-tāndärbaten;

iḍəwet-dd fälla-sän älmäşşibāt tən-in-immärän.

¹⁰ Təwäret təməlle tiṭṭawen-näsän i-ad-ābas hannäyän,
äjänet aləḍḍəş wa-dāy fäll-hak iyyän dāy-sän,
umaset ʔas, šund äžuk a ällinjät.»

Ejäḍäl d-tebädde n-käl-Işrayil

¹¹ Ak ejäḍäl wa jän käl-Işrayil, i n-härkuk mey? Äbo! Änn-ak šäyşad-näsän əntäneḍ-en-dāy a dd-orāwän taşləlt i-əlyəllas i-tiwsaten ti iyyäḍnen i-ad-asəmənen käl-Işrayil. ¹² ʔas kunta wäla šäyşad-näsän dāy, älfäyda a dd-orāw s-äddunya, äb' äṭṭäma n-təmyäre ta he-äj älfäyda wa sār-s dd-e-arəwän afäl dd-aqqälän Mässinäy i-ad-utabän. Ijmaḍ-t äşşäk a-s ad-umas a-wen älxe mäqpoorän.

Älənžil a iha əlyəllas i-inəzzulam

¹³ Ämära käwäneḍ-i n-inəzzulam a-s ämmijräḍäy: Näkk-i-hi, Mässinäy a hi-ijän änämmaşul-hawän, işl'-ahi day ämaşal hi-ijrazän. ¹⁴ Ija ʔur-i a-s ämaşal wa hi-issäyäläf Mässinäy ija təmyäre-ta-dāy s-afäl t-in-ässawäḍäy, ad-dd-arəw a-wen tismiten n-käl-tumast-in, utabän, iyləs Mässinäy iyyäḍ dāy-sän ¹⁵ fäl-a-s, kunta ämära, ij'-en Mässinäy s-edes i-ad-dd-arəw a-wen tanməzalt n-äddunya d-Mässinäy, ma he-äj afäl ätubän käl-Işrayil? Ad-umas a-wen täkunt tolähät d-äddinät äba, oläsän-dd tanäkra jer-inəmmuttan.

¹⁶ Kunta afärs n-tajəlla wa n-eṽäf a ikät äwadəm i-Mässinäy, adiş tajəlla day, iket-net ti-net ed šäddiij. A-wen-dāy a ijän a-s kunta ikewän n-ahəşk, i n-Mässinäy, adiş, iləktan-net day, iket-näsän, i-net ed šäddiij. ¹⁷ Tamətte ta n-Işrayil, toläh d-ahəşk n-əzzäytun s-hin-inkäḍ Mässinäy härät dāy-iləktan-net təzzar issärmäm-käy-dd käyy-i wärän ämoos ägg-Älyähud i-ad-käy-infəw käyy-dāy a-wa dd-itəffälän ikewän, isidorän ahəşk iket-net. ¹⁸ Təssəba n-a-wen-dāy a fäl, käyy-i n-änäzzalim, he käyy! Wär təlkehäd iləktan wi hin-əttənkäḍnen. Ma dāy-tabärajäd? Wädden käyy a iṭṭafän tämudre i-ikewän, änn-ak, ikewän a hak-tät-əṭṭafnen. ¹⁹ Ämmukkän a-s ad-hi-tənnəd a-s: ajän wädden iləktan, əttənkäḍän-in i-ad-dd-ətwəsärmämäy dāy-edägg-näsän? ²⁰ Tidət lab a-wen mäšan, əlməd a-s iba n-immun-näsän a fäl hin-əttənkäḍän, tätwäsärmämäd-dd dāy-edägg-näsän ed tomänäd. ʔas, wär sakaf iman-näk, uksaḍ Mässinäy! ²¹ Fäl-a-s Mässinäy wär-ooya iləktan-wi s-aläşäl-dāy, ärmamän d-ahəşk äb' äṭṭäma n-käyy-i s-a

äynayän dd-təjjäšād a-wa-däy iket-net. ²²Ənhəywät yas əmmək wa s-isalmaq Mässinäy milyaw-net wa äddewän d-adkär-net: wi t-wären äksuḍ, ad-ənəmənəyän d-älmäššibät-net, wi t-äksuḍnen, ad-äyləsän däy-äššar-net. Yas, äj ättäma-näk däy-milyaw n-Mässinäy ed afäl wär jed a-wen, ad-hin-tättänkäḍād šund eläkät.

²³Afäl dd-əzjārän käl-Älyähud täyart n-ulh ta tän-tärmäsät, ad-ətwəsärməmän däy-edägg-näsän ed Mässinäy ila tärna s-tän-dd-äsoyäl idäggan-näsän. ²⁴Käyy ibda, wär təzleyäd d-eläkät irmamän däy-ahəšk n-täkoyt, tätwänkäḍād-dd fälla-s, tätwəsärmämäd däy-ahəšk n-əzzäytun olayän kud-däy a-wen, əssin ihəškan wären oleh iyyän n-əzzənəf. Käl-İşrayil-i s-aläšäl-däy ärmamän d-ahəšk-en, räqqiis i-Mässinäy, ad-tän-dd-isuyəl edägg-näsän.

Ännuymät n-Mässinäy, äddinät iket-näsän a-s t-irha

²⁵Ayətma, əkkasäy-kawän däy-taydärt däy-isälan n-əddäräy wa s-käla ättunkäl dd-änfalälän i-ad-wär tordem iman-nawän tayətte. Əlmädät a-s täyart n-ulh ta tärmäsät təššəm n-käl-İşrayil ämära-däy, ti n-ad-dd-əjjəšnät tiwsaten ti iyyäḍnen iket-däy-näsnät, amənnät s Mässinäy, iyləstänät. ²⁶Ənta-den-däy əmmək wa s-mad-əyləsän käl-İşrayil iket-däy-näsän s-əmmək wa s-tän-innä əlkəttab n-Mässinäy a-s innä:

«Taḍayt ta n-Sayon ad-dd-e-ifəl ämukäs n-tekäridt
wa hin-e-ikkəsän iba n-äddin fäll-ihäyawän n-Yaqub.

²⁷Dihen, ad-där-sän ahäräy ärkawäl n-tassayt,*
aməsäy-in ibäkkadän-näsän iket-däy-näsän.»

²⁸Afäl täqqäl tanfust s-isälan n-anməšri wa jän i-Älənzil, ij'-en a-wen-däy išənja n-Mässinäy iket-däy-näsän, məšan ämoos-awän a-wen käwənəḍ, tänfə məšan, afäl täqqäl tanfust s-ebre n-nefran wa n-Mässinäy, ittaf-asän ärkawäl däy-idəm n-imärawän-näsän ²⁹ed Mässinäy, wär-itäqqəl s-a-wa ikfä, wär-itäqqəl s-ämašal-net. ³⁰Ibda, täḍḍinäm däy-inämäšrayän məšan ašäl-i, təlmädäm s-təhanint n-Mässinäy ed änmäšrayän käl-Älyähud. ³¹Anməšri-näsän ad-dd-orawän təhanint-ten-däy däy-a-s irha Mässinäy ad-ämarənät titṭawen-näsän i-ad-əlmädän əntänəḍ-däy ämära s-təhanint-net. ³²Mässinäy a oyyän dägg-adəm oḍan däy-tanməšrayt i-ad-isəlməd hak iyyän däy-sän s-təhanint-net.

Təmyäre n-tärna n-Mässinäy

³³İsälan n-a-wen-däy a däy-ässewäl əlkəttab n-Mässinäy a-s innä:

«Təmyäre n-tihusay ij'-enät ärrəzäy wa n-Mässinäy
Mi äddoben ad-dd-isäyləy sārho-net wäla tayətte-net
A-wa itäjj, ojar tayətte n-ägg-adəm,

wär t-illa ere dd-e-isäyläyän zäbotän-net.

³⁴ Mi issanän a-wa ihän änniyät n-Emäli?

³⁵ Mi s-käla t-ikfa härät äb' ättäma

n-ad-ijär ättäma n-timzäl n-älxer-net?»

³⁶ Wär t-illa ed änta a dd-ibnän a-wa-däy iket-net, tärna-net a-s t-illa a-wa t-illän, wär t-illa a-s wädden i-net. Änta yas a ännihäjjän d-semyar härkuk. Amin!

Ihuk n-iman d-tayëssa i-Mässinäy

12 Ayätma-y! Jaräy-käwän s-idäm n-tämyäre n-tähanint ta hanäy-ođän Mässinäy, äkfät-t iman-nawän däy-tiyəswen-nawän iket-di tæddaräm s-älxal šaddijän, änta-den-däy takute ta has-täjräzät, änta-den-däy älyibadät wa n-tidät. ² Wär tælkemäm i-a-wa fäll-tægl' äddunya-ta-däy, änn-ak äyyät Mässinäy ad-isäynäy änniyätän-nawän i-ad-tudabem azæmmäzli däy-a-wa ämoosän erhet-net, wa oläyän, a-wa has-ijräzän d-a-wa ifränän.

Ašæmmišäl n-isuf wi hanäy-ija Unfas Šaddijän

³ Ättaräy däy-hak iyyän däy-wän däy-idäm n-ännuymät wa fäll-i issänsä Mässinäy d-ad-wär-ija wäl' iyyän däy-wän iman-net jännäj-a-wa t-ija Mässinäy. Isäreset hak iyyän iman-net dat-amidi-net s-a-wa ilän æmmäk. A-wa s-käwän-ikfä Mässinäy turhajät n-iji-net, äjät-t s-a-wa dār-ogdäh immun-nawän. ⁴ Wädden tayëssa n-ägg-adäm tiyyät yas mäšan, äjjät-nät tizunawen-net, hakd a-wen-däy, wär t-tælla täzunt tolähät d-tamidit-net älxidmät, hak iyyät d-a-wa tænfä. ⁵ Ämmäk-wen-däy a-s näkkäneđ-i omännen s-Mässinäy, näjjät, mäšan däy-tæssäba n-tassayt-nänäy d-Älmasex, nämoos šund tiyyät tayëssa s-hak iyyän däy-näy-däy änimättäf d-amidi-net. ⁶ Mässinäy, däy-ännuymät-net, ij'-anäy isuf s-hak iyyän-däy izlay d-wa n-amidi-net. A-wen-däy a fäl wa ijräwän yur-Mässinäy mäjräd s-ila s-ad-t-isuyäl i-äddinät, ixtäbet s-älxal wa ihälän ebre n-immun. ⁷ Wa ijräwän yur-Mässinäy turhajät n-ad-idhæl äddinät wi iyyäðnen, ijläyet däy-a-wen; wa isäyren, isäyret s-särho. ⁸ Wa ijräwän turhajät n-a-s e-d immäjräd, isæsmäð ulhawän n-imidiwän-net, islæwet-t a-wen; wa ijräwän turhajät n-ihuk, wär-itæmæjruzet a-wa ikfa; wa ikfä Mässinäy turhajät n-ad-izar i-äddinät, ijläyet däy-a-wen. Wa n-ämadhæl n-tiläqqiwen, idhælet-tänät s-ulh äsriiwän.

Akuyəd däy-tælmæssexəya

⁹ Tärha ta n-tidät, wär yæddär, akæðät d-a-wa läbasän, äjläyät hullan däy-amišäl n-a-wa oläyän. ¹⁰ Næmärhät hullan jer-iman-nawän šund äññatän, næsämyärät, zäzrät äddinät wi iyyäðnen iman-nawän.

¹¹Ēdgəzāt dāy-a-wa hām, äyyāt fälla-wān sendad, ukasāt dāy-älxidmāt n-Emäli s-änniyāt imdan. ¹²Isəddəwətet-kāwān ättāma wa kāwān-äsjār Mässināy, ijjəšet-kāwān äşşābarāt afäl kāwān-tārmäs tissust, əjləyāt dāy-tamādilt n-Mässināy.

¹³Iməşšeddəjän wi tärmas tāmāyatert, ədhəlāt-tān, səmməjurətāt wi kāwān-dd-tisənen. ¹⁴Ēdəlāt Mässināy i-äddināt-wi kāwān-γazzābnen, ärhāt-asān älxer, wār hasān-jem terk tettert. ¹⁵Ahrāt tedāwit d-wi äddiwättnen, tahərəm imettawān d-wi hallānen. ¹⁶Nəmənnəkāt jer-iman-nāwān s-älxal, wār tətterām a-wa dār-wār togdehām wāla a-wa wār tāmoośām, sārəsāt iman-nāwān, wār jem iman-nāwān äddināt s-wār t-illa a-s wādden əssanān-t.

¹⁷Wār zəlām tāllābäst s-tāllābäst i-āwadəm, maşälāt a-wa olāyān i-äddināt iket-nāsān. ¹⁸A təkās talγa, tāqqal-kāwān-dd, iməlet älxer jere-wān d-äddināt iket-nāsān. ¹⁹Ayətma-i əkney tārha, wār təkkesām eya i-iman-nāwān, säyləfāt talγa-nāwān i-Mässināy ed Emäli iman-net innä dāy-əlkəttab-net:

«Näkk a hawān-e-ikkəsān eya,
näkk a hawān-e-ikkəsān älxär.»

²⁰Olās day, inn'-anāy mājrad n-Mässināy:

«Aşānjo-nāk wa ināqq laz, şäks'-e;
kunta äffud, säsw'-e ed afäl has-jed a-wen,
ad-t-tāny tākrakiḏt wārāt təzley
d-a-s tahəst a jed fäll-eyäf-net.»

²¹Wār toyyed tāllābäst təkraş fälla-k aşäl, änn-ak, mişəl a-wa olāyān i-ad-təkrəşād aşäl fäll-tāllābäst.

Asjəd i-a-wa innä əlxəkum

13 Ilzam hak āwadəm ad-āmaşäl a-wa s-omār əlxəkum ed wār t-təlla təmmənəya warāt ārori n-ākall-i-dāy s-wādden a-wa la dāy-tārna Mässināy a dd-ifal; ənta day a tāt-ässiibdādān. ²Təssəba n-a-wen-dāy a fäl ere issəkfärān iman-net i-əlxəkum n-əddəwəl, ilmədet a-s wār-izley d-a-s tənna n-Mässināy a-s änmaşräy. Ere day wa änmaşräyān i-a-wa innä Mässināy, ijmaḏ-t äşşāk a-s, tāborit n-äşşäreya n-Mässināy a-s irha ad-tiḏəw fälla-s. ³Āwadəm wa itamaşalān a läbasān, a ässirmāyān älqallitān, māşan wa itamaşalān a olāyān, wār t-e-särmāyān. Kunta tārhed ad-wār kāy-issärmāy əlxəkum, adiş maşäl a-wa fälla-k irha, dihen, ad-yur-s təkrəşād tisenen. ⁴Əlxəkum, tānfo-nāk a fäl t-dd-ixlāk Mässināy, māşan afäl wār kāy-işla ar a-wa läbasān, adiş uksaḏ-t ed wādden bānnan a fäl ittaf tāborit ta n-äşşäreya. A-wen älmāyna-net, a-s, ilkam ad-dd-isənnəfiləl Mässināy aḏkār-net fäll-wi tamaşalnen a-wa

läbasän. ⁵Uf-awän ad-tamašalām a-wa fälla-wän irha əlxəkum wädden ƣas fäl tuksəda n-ad-fälla-wän isiḏəw Mässinäƣ aḏkär-net, änn-ak day, i-ad-wär t-illa fäw a dəƣ-təššakām iman-nāwän.

Anmārḥ jer-iman-nänäƣ

⁶Təssəba n-a-wen-dəƣ a fäl ƣaymät təzzalām tiwse ed käl-tiwse-i dəƣ-wän tāt-tattärnen, wär-izley d-a-s Mässinäƣ a-s äxdamän. ⁷Hak äwadəm, äkfät-t a-wa fälla-wän ila jer-tiwse wäla äddäyyät wäla tuksəda wäla semƣar.

⁸Ayətma-ƣ, wär käwän-iräwwäset äwadəm wäl' iyyän a säl tärha. Ere wa s-ha tärha n-äddinät ulh-net, äzizäbbät ämišəl n-a-wa fälla-s ifrəḏ alämär iket-net. ⁹Wädden ätwännä:

«Wär jed əzzəna,
wär jed iman,
wär tokeräd,
wär täsdärhänäd a ila äwadəm wär led»,
d-a-wa säl a-wen.

Alämärän-win-dəƣ, äsdəw-tän-dd iket-dəƣ-näsän wa innän:

«Äj i-änhäräƣ-näk
tärha-ta-dəƣ jed i-iman-näk.»

¹⁰Tärha, ere wa s-ha ulh-net, wär mad-iƣšəd härät i-änhäräƣ-net. Äwadəm day wa s-ha tärha n-äddinät wi iyyäḏnen ulh-net, šund ƣas äzizäbbät a-wa innä Mässinäƣ dəƣ-alämär.

Ašäl wa dd-imiddəw əlyəllas, ohäƣ-dd

¹¹Mäjräd-wa-dəƣ, äjät-as ənniyät ed təḥ'-iwän tijya n-äzzäman a nəha, äbas ija ässaƣät n-eḏəs, ənkarät-dd. Ašäl wa n-əlyəllas, äbas uƣej, oƣär ihəƣ wa dd-ija ašäl-i-dəƣ uhən ašäl wa d-tomänäm. ¹²Ehäd iglä, tifawt, täsmäqqät-dd, nəkkəset-in fäll-iman-nänäƣ a-wa osäƣän härät d-tihay, nasäƣet d-a-wa ohärän härät d-ännur. ¹³Närjəšet šund tarähut a fäll-anäƣ ijan, tumaset tämudre-nänäƣ, tämudre šäddiijät s-wär t-illa a nətajj dəƣ-ufär, nəjəjet iba n-asəgdah dəƣ-härät d-tesäse n-asməd d-asri wa n-kəššəf d-asəmmädəs n-iman-nänäƣ d-härät n-kənis-kənisän iyyäḏ wären ənfa härät d-tismiten. ¹⁴Tumaset-awän tämudre ta itṭäf Emäli Ƴisa* Älmasex* šund asälso äynayän, älsät-t. Wär täsbäläläm erk derhanän n-tiƣəswen-nänäƣ, tiyyəm-tän ännihäḏän dəƣ-wän.

Nəməšmārät jer-iman-nāwän

14 Ayətma-ƣ, äwadəm wa s-rəkkəm immun-net, arät-as ifassän-nāwän, wär has-jem erk mäjräd. ²Əllan-t äddinät ordanen a-s wär t-illa amənsi s-wädden äddooben tetäte-net, əllan-t day

iiyäd s-rëkkëm immun-näsän wären tätt ar isudar wi n-išëkraš. ³ Ämāra, wār-isāmāḍrayet wa s-a ijrāw-däy, ad-t-ākš, wa iiyädän igdälän i-iman-net tetäte n-imənsiwän iiyäd; wār-isāwaret day wa wārān itätt hārät iiyän uḍlem ere wa s-a ijrāw-däy, ad-t-ākš ed ij'-as Mässināy edägg ənta-däy. ⁴ Ak kāyy fāw-i isawarān akli n-iiyän uḍlem, mi tāmoosäd? Ajān wādden jer-ibdad wāla oḍa, mās-s a iqqal a-wen, ma tākkuuläd? Əlməd a-s ad-ibdəd fäll-iman-net ed Emāli-i t-illän ila tārna n-ehel-net.

⁵ Iiyäd äddinät, ija yur-sän a-s ill'-e ašäl ufän iiyän, ija yur-iiyäd a-s, a-di, wār-əzleyän hārät; äyyät hak āwadəm d-a-wa orda, igdāh yās ad-ikna ukəs n-āššāk dāy-a-wa iha. ⁶ Wa āzināmāzläyän išilan, iṭṭaf ālxal-wa dāy-ašäl-wa, izənnəməzläyet-tän i-ad-isəmyār Emāli s-a-wen; ere day wa s-a ijrāw, ad-t-ākš, isəmyāret Mässināy ed a ijrāw-däy, ad-irəš i-Mässināy isuf-win-däy t-ija. Ere day wa s-ill'-e a wār-itätt, isəmyār Emāli dāy-a-wen-däy ed ənta dāy, itumay i-Mässināy a-wa has-ija. ⁷ Wār t-illa dāy-nāy ere wārān idder ar i-iman wi-net yās, wār t-illa day ere madän-āmmät i-iman wi-net yās. ⁸ Yās kunta nəddar, Emāli a-s nəddar, kunta day nāmmut, ənta a-s nāmmut. A-wen-däy a fäl jer-nəddar wāla nāmmut, Emāli a hanāy-ilän. ⁹ Wār t-ihā āššāk a-s Älmasex* ämmut, inkār-dd jer-inəmmuttan i-ad-ixkəm fäll-inəmmuttan hakd-däy d-äddinät wi əddärnen. ¹⁰ Adiš, kāyy, ma s-ḍallāmäd āṇṇa-k, samāḍrayät-t? Iket-däy-nānāy, ilkam ad-dd-nəbdəd dat-Mässināy i-ad-hanāy-išräy? ¹¹ A-wen-däy a dāy-hanāy-əssewāl əlkəttab n-Mässināy a-s innä:

«Innä Emāli:

Nākk əddarāy,

wār t-illa ägg-adəm s-wādden ilkam ad-dat-i irkāy,

ilkam ad-hi-aməlän iket-däy-näsän.»

¹² Ašäl-en n-tebädde dat-Mässināy, hak ägg-adəm d-a-wa has-jän imojjan-net.

Nəbdəwet d-amsəwār n-uḍlem jer-iman-nānāy

¹³ Nāyyet anməšray jer-iman-nānāy, əṭṭəfāt ənniyät n-ad-wār jem dat-āṇṇa-wän a t-isijärtäqqilän wāla a t-e-isidəwən dāy-immun-net. ¹⁴ Dāy-a-wa ordey, a-wen day torda sār-i dd-falāt Emāli Yisa,* əkkasāy day āššāk dāy-a-wen, wār t-illa fāw a itamākšen xāramān, māšan afäl issāxrām āwadəm hārät i-iman-net, adiš, xāram-as. ¹⁵ Kunta kāyy, təssəba n-a itakkän emm-nāk a fäl mad-šənnəməšrəyäd āṇṇa-k, adiš, əndek tārha dāy-a-wen? Wār tāšnāmāšrəyäd āṇṇa-k dāy-təssəba n-a itakkän emm ed ənta-däy, təssəba-net a dāy-ämmut Älmasex.* ¹⁶ Wār hawän-itumaset hārät tārham əssəbab fäl kāwän-

tizəmən äddinät, əbdəwät dār-s ¹⁷ed, isālan wi n-Təmmənəya n-Mässināy*, wādden isālan n-tetäte d-tesäse ƣas, isālan n-iqqud d-älxer d-tedāwit s-tārna n-Unfas Šäddijän.* ¹⁸Ere wa itamašalān erhet n-Älmasex s-a-wen-däy, ad-ijrəz älxal-net i-Mässināy, əqqəsān-as dagg-adəm.

¹⁹Ayətma-ƣ, nədgəzet dāy-umāy n-älxer d-anmədhal jer-iman-nānāy i-ad-nəşşuhət dāy-immun-nānāy. ²⁰Wār-itumaset a itakkān emm əssəbab inaxxāsān a-wa ija Mässināy dāy-ulh n-əŋŋa-k. Äduuttāt a-s wār t-illa hārāt s-wādden šäddij māšan hakd a-wen-dāy uƴ-ak, ad-tajələd hārāt uhən, ad-sidəwäd əŋŋa-k dāy-abäkkad. ²¹Uƴ-ak ad-təyyəd fälla-k isan hakd-dāy asməd d-a-wa sāl a-wen iket-net äddooben ad-işənməşrəy əŋŋa-k. ²²A-wa dāy-təkkasād äşşāk, əttəf-t jere-k d-Mässināy, igdāh dihen-dāy. Təndəd i-ere wa wārān iššek iman-net dāy-ijitān-net. ²³Ere wa əssokān hārāt emm-net uhən-dāy išşak iman-net, əwadəm-en, asidəw ƣas a itajj iman-net dāy-äşşäreya n-Mässināy. A ij' əwadəm-dāy, dāy-işşak iman-net, abäkkad.

Zäydärät fäll-wi s-fäsus immun-näsän

15 Näkkäneḍ-i äşşohätnen dāy-immun-nānāy s-Mässināy, nəşməret i-wi s-rəkkəm wa-näsän. Wār nətumaset äddinät wāren zənəzjumut ar dāy-iman wi-näsän ƣas, ²änn-ak, nədgəzet dāy-a-wa infän äddinät wi iyyäḍnen i-ad-əşşuhun dāy-immun ³fäl-a-s Älmasex* ya, wādden iman wi-net ƣas a dāy-əznəzjamāt. Isālan-net ənta-en-dāy a dāy-innä əlkəttab:

«Innä Mässināy:

Äddinät wi käy-gaggärnen,

näkk, a gaggärän.»

⁴Əlkəttabān wi ärəwnen, a-wa dāy-sän iktābān iket-net, iktab i-ad-hanāy-umas isəkta hanāy-samātarnen i-ad-nəşmār dāy-alkum i-Mässināy, ismaḍān ulhawān-nānāy, nəkrəş ättāma itbatān. ⁵Mässināy-i ihakkān əşşəmurāt dāy-alkum-has, isasmaḍ ulhawān, äddoobāt ad-sār-nāy dd-arəw tanmənnak jer-iman-nānāy, nalāh d-Yisa* Älmasex. ⁶Afāl ija a-wen, ad-nəttəf iyyān n-ənniyāt, nəqqayəm nətəmmal Mässināy-i n-Abba-i dd-izjār Emāli-nānāy Yisa Älmasex.

Yisa, tamətte iket-net a-s dd-osa

⁷Nəməqbəläť jer-iman-nāwān s-əmmək wa s-kāwān-iqbāl Älmasex* i-ad-itwəsəmyār isəm n-Mässināy. ⁸Təssanām a-s Älmasex, Mässināy a t-dd-äşmašälān s-käl-Älyāhud i-ad-tān-

isəlməd a-s ărkăwălăn wi ijjăš ibda i-imyarăn-năsăn ənta a yurdd-əmdăn, ənta a-s tasətbət-năsăn, Măssinăy day, wăr-irăzz dəy-tənnə-net. ⁹ S-tizarăt, kăl-Ălyăhud a-s dd-osa, təzzar, əlkămăn-asăn əddinăt-wi iyyădnen wăren əmoos dăgg-Ălyăhud. A-wen, ij'-e Măssinăy i-ad-t-aməlăn inəzzulam dəy-təssəba n-tăhanint-net s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăy a-s innă:

«Ad-kăy-aməlay jer-tiwsaten,
itwəsəmyăr isəm-năk.»

¹⁰ Iktab day a-s:

«Ya tiwsaten!
Ahărmăt tedăwit d-tamətte ta n-Emăli.»

¹¹ Iktab day a-s:

«Ya tiwsaten! Aməlmăt Emăli iket-dăy-năkmăt,
əzzəjmăt imăslan-năkmăt, taməlmăt-t.»

¹² Isălan n-a-wen-dăy a dəy-innă ənnăbi Saya:[†]

«Ilkam ad-ikrəš Yasa ahăya,
ad-immukəl făll-tiwsaten n-ăddunya iket-dăy-năsnăt,
ad-umas ättăma-năsnăt.»

¹³ Ikf'-iwăn Măssinăy-i s-ənta yas a isajarăn ättăma, isanăflay dəy-tedăwit d-ălser dəy-ăddimmăt n-immun-năwăn i-ad-imyar ättăma-năwăn sār-s s-tărna n-Unfas Šăddijăn.*

Ăddălil n-tăkarđe n-Buləs

¹⁴ Ayətma-y, əkkasăy əššăk a-s təjlayăm dəy-a-wa hăm, wăr t-illa musnăt hin-tođanăm, tăddoobem day ad-tənməkfəm əddăbaratăn jer-iman-năwăn dəy-isălan n-immun. ¹⁵ Măšan hăkd a-wen-dăy, ijjăš-ahi-dd derhan n-ad-kăwăn-dd-səktoy hărătăn iyyăd s-hi-ikfa Măssinăy turhajăt-năsăn d-iba n-tasăja n-ad-hawăn-tăn-in-səssiwəđăy. ¹⁶ Ənta a hi-ăsnăfrănăn dəy-ənnuymăt-net i-ad-umasăy akli n-Yisa* Ălmasex* ixdamăn jer-ăddinăt-wi wăren əmoos dăgg-Ălyăhud i-ad-tăn-săslăy Ălənzil* n-Măssinăy əntăneđ-dăy, umasăn šund takute əššışďăj Unfas Šăddijăn,* takute has-təjrazăt. ¹⁷ Abărəjin, tassayt d-Yisa Ălmasex ed Măssinăy a hi-ijăn dəy-ămašal-wa-dăy. ¹⁸ Kunta hannăyăm a-s hălăy măjrăd, ārheey ad-təlmədăm a-s a-wa jănney iket-net, jănney-t dəy-isălan n-a-wa ija Ălmasex s-iman wi-nin jer-inəzzulam[†] i-ad-ămašălăn erhet n-Măssinăy. ¹⁹ A-wen ij'-e

[†]15:12 A-wa ənnăbi dd-ăzzarăn i-Yisa, əlolăy dəy-isălan-net əssayăt timəd n-awătay dat-tiwit-net.

[†]15:18 — Yur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn əmoos əgg-Ălyăhud s-alăšăl mey ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ənăzzalim a əmoos. A-wen-dăy a făl tiwsaten ti iyyădnen iket-năsnăt, ti n-inəzzulam.

— Ašăl-i-dăy, ənăzzalim, əkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăy).

Mässinäy s-a-wa xatṭābāy d-a-wa tajjāy. Āssewāḍ fäll-a-wen a-s ikf'-ahi turhajāt s-tārna n-Unfas-net amišəl n-ijitān n-Mässināy d-hārātān āssuksādnen āqqannen eṣāf. A dd-fälāy Yārussälām har ākall wa n-Ilirya, wār t-illa edāgg s-wādden jey dāy-s isālan n-Ālənžil n-Ālmasex. ²⁰ Dāy-iji n-isālan-en, jey ittus i-iman-in n-a-s wār səllənžey ar idāggan wi s-kāla wār əslən i-isəm n-Ālmasex ed, wār-ərhey ad-ādyāy fäll-āssas āssinta āwadəm dat-i. ²¹ Jey a-wen dāy-ənniyāt n-ad-āmašälāy a-wa innā əlkəttab n-Mässināy a-s innā:

«Wi s-wār kāla əslān i-isəm-net,
ad-t-ənhəyān;
wi s-wār kāla əslān i-isālan-net,
ad-t-əjrāhān.»

²² Ēnta-den-dāy a ija a-wa-dāy, a-wa hi-ikkāsān ad-kāwān-in-asāy.

Derhan wa ija Buləs n-ad-ākk Roma

²³ Āmāra, hannāyāy a-s ābas hi-iṭṭaf hārāt dāy-idāggan-win-dāy, wār-ərhey ɣas āmāra ar ad-kāwān-in-ākkāy ed a ilan iwətyan āsidārhanāy a-wen, ²⁴ ənhəyāy-kāwān afāl əkkekey ākall wa n-Isbanya. Dihən, afāl əkkāsāy tenere-nāwān, ad-hi-təjəm āddābara s-hin-āwwāḍāy siha s-əkkekey. ²⁵ Iket-di d-itājj a-wen-dāy, əkkekey Yārussälām, āwwayāy tirjit i-iməššeddəjan wi t-əllānen dihen, tārməs tāmāyatert. ²⁶ Ēssāylāfān-ahi iməššeddəjan wi hānen ālkānisāten ti hānen tajiwen ti n-Masidunya d-Akaya tasəssiwit jan i-ālməssexitān wi n-kāl-Ālyāhud tārməs tāmāyatert dāy-Yārussälām. ²⁷ A-wa jān, wādden āwadəm a hasān-t-āšhāššālān, a tān-dd-ikkāsān, ānihājja dāy a-wa jān ed kunta imumənān wi n-kāl-Ālyāhud, əntāneḍ a āzozāynen Mässināy i-inəzzulam, ānihājja s-āmāra-dāy d-tān-tārməs tāmāyatert, kāwāneḍ a hasān-tāt-itakkāsān s-a-wa tətṭāfām. ²⁸ Afāl hin-āssawāḍāy isālan-win-dāy har jey tasəssiwit-ten-dāy jer-ifassān n-kāl-Yārussälām, ad-kāwān-in-əmmārāy təzzar akəyāy s-Isbanya. ²⁹ Ēssanāy a-s a-s kāwān-in-e-asāy, ad-hi-umas a-wen imraš ājjootnen sār-i dd-oraw Ālmasex.

³⁰ Ayətma-ɣ, jey-awān idəm Emāli-nānāy ɣisa Ālmasex d-tārha ta ija Unfas Šāddijān dāy-ulhawān-nānāy, d-ad-tāqqayməm hin-təddalām Mässināy, tahərəm dār-i anmāny wa hey ³¹ i-ad-dd-əzjārāy ifassān n-ināmāšrayān wi hānen Ālyāhudəyāt, tumas tadhəlt ta āwwāyāy i-iməššeddəjan wi hānen Yārussälām əssəbab n-tedāwit. ³² Afāl otās Mässināy a-wen, a-s kāwān-in-mad-asāy, əjrazān-ahi iman-in, əjrəwāy ya s-ad-ājāy išilan n-tāsonfat ɣur-wān. ³³ Oyyey-kāwān d-əlɣer n-Mässināy. Amin!

Timtär d-tihulawen

16 Ässiyläfäy-kāwān Fibya ta n-wälätma-näy dāy-äddin, tædhäl s-a äjjeen älkānisät* ta n-ayrəm wa n-Sinkərya. ²Afāl ašāl wa d-kāwān-in-tosa, səbbärrəkāt-tāt s-asəbbärrək wa dār-āniihājjan iməššeddəjan ilä Emäli, a-s tämyatär-däy, äkfät-as-t. Särho-net, ijmaḍ-t äššāk a-s ännufläyān dāy-s äddināt äjjootnen hey näkk iman-in.

³ Tähuulām-ah'-in Briska d-Akilas-i n-imadhalän-in dāy-älxidmät wa nəha i-Yisa* Älmasex.* ⁴Iräš-asän Mässinäy; jän iman-näsän dāy-miši i-ad-hi-ædhälän. A-wen, wädden näkk yās a t-ijannen, jannen-t dāy imumənän wi hānen älkānisäten ti n-tiwsaten ti iyyäḍnen.

⁵ Tähuulām-ah'-in älkānisät ta täžžämmaḡāt dāy-ehän-näsän.

Tähuulām-ah'-in Ibāntus-i ækney tārha, ænta-en-dāy a äzzarän s-immun s-Älmasex dāy-teje ta n-Azya.

⁶ Tähuulām-ah'-in Märyäma, tædgāz hullan dāy-älxidmät wa ha fälla-wän.

⁷ Tähuulām-ah'-in Idrinikus d-Yunya-i n-käl-äkall-in, käla dār-sän ohäräy takärmüt. Meddän, a-wa ätiwäsämyärnen jer-inəmmušal, äzzarän-ahi immun s-Älmasex.

⁸ Tähuulām-ah'-in Änbliyatus-i ækney tārha dāy-Emäli.

⁹ Tähuulām-ah'-in Urban wa n-ämadhal-in dāy-a-wa hey i-Älmasex, ähuuläy-in Stakis-i ækney tārha.

¹⁰ Tähuulām-ah'-in Äbbelis, änhäynähäy dāy-immun-net, mäšan, itbat.

Tähuulām-ah'-in ehän wa n-Aristubul.

¹¹ Tähuulām-ah'-in Haruddin-i n-ašäqqay-in.

Tähuulām-ah'-in imumənän wi ila Emäli äzzäyenen ehän wa n-Narsisus.

¹² Tähuulām-ah'-in Trifina d-Trifusa, ædgāznät hullan dāy-a-wa hānät i-Emäli.

Tähuulām-ah'-in Bärsidya ta n-wälätma-näy dāy-äddin-i ækney tārha dāy-Emäli, tædgāz ænta-dāy hullan dāy-a-wa ha i-Emäli.

¹³ Tähuulām-ah'-in Rufus, ähaləs n-nefran n-Emäli a ämoos. [Tähuulām-ah'-in dāy ma-s-i wärät tæzley d-ta-nin.]

¹⁴ Tähuulām-ah'-in Asinkiritus d-Fälḡun d-Armis d-Bāṭrubbas d-Irmās d-ayətma-wi äzzäyenen yur-sän.

15 Tähuuläm-ah'-in Fäylalug d-Yulya.

Tähuuläm-ah'-in Nere d-wälätma-s ənta d-Olinbas
d-iməššeddəjän iket-näsän wi t-əllänen yur-sän.

16 Nəməjjät jer-iman-nāwän isofan n-tārha təmdat, əhuulnät-
kāwän-in əlkānisäten n-Älmasex iket-däy-näsnät.

Timtär

17 Ayətma, əsimätäräy-kāwän d-ad-tagəzäm iman-nāwän dəy-əddinät-
wi dd-tirəwnen təbəddawt jere-wän, tattārən ere əšnəməšräyän. Əddinät-
en, wär-əlkemän i-a-wa kāwän-nəssäyra, sənnəməjjəjät iman-nāwän
där-sän s-iyyə. 18 Wädden Älmasex-i n-Emäli-nänäy a-s əxdamän, a
əstäräjjen dəy-tisatten-näsän yas a-s əmmayän. Əkkan jer-əddinät wi s-
wār ikna immun-näsän tenəñje, takārrasän-tän s-təzude n-iləs d-tiləqqad.
19 Kāwāneḍ, əjjəyhän əddinät iket-däy-näsän a-s təssanäm a-wa həm,
sajadäm i-məjräd n-Mässinäy. Əddiwey hullan dəy-isälan-nāwän, siwəḍät
härwa fäll-a-wen, tumasäm iməssorha tamaşalnen a-wa oläyän, wär
toseyäm fəw härät d-a-wa läbasän. 20 Əlməḍät a-s Mässinäy-i n-Mässi-s n-
əlxe, šik dəy a-s-e-ilkəz. Iblis daw-ıdarən-nāwän, ikf-iwän Emäli-nänäy
Yisa ənnuymət-net.

21 Əhuul-kāwän-in Timoti-i n-əmadhal-in, əhuul-kāwän-in Lisyus
d-Yasun d-Sosibətrus; dəgg-əkall-in əntəneḍ-däy. 22 Näkk Tərtəyas-i
isaktab Buləs təkarḍe-ta-däy, əhuuläy-kāwän-in dəy-idəm n-tassayt
ta nəja d-Emäli. 23 Əhuul-kāwän-in Gayəs-i yur-tizəbbuy, ənta dəy a
yur-təzəmmay əlkānisät.* Əhuul-kāwän-in Irastus wa n-ənəzraf n-
ayrəm, əhuul-kāwän-in əñḡa-näy Kartus. [24 Ikf-iwän Emäli-nänäy
Yisa* Älmasex* ənnuymət-net. Amin!]

Təmmal i-Mässinäy

25 Təmmal i-Mässinäy-i ilən tärna n-ad-kāwän-isəşşuhət dəy-immun-
nāwän s-əmmək wa s-t-xatṭəbəy dəy-Ələnzil*-i əmoosän məjräd n-Yisa
Älmasex. Ələnzil, isälan-net, kəla əmoosän əddəraj məšan, əsnəfaläl-tən-
dd Mässinäy. 26 Aşäl-i, isälan-en, əlməḍän sār-sän əddinät, əktəbən-tän
dəy ənnəbitən s-a-wa s-hasən-omər Mässinäy-i n-Amäylo. A-wa s-kəla
iffär dd-ənəfalälən, əsnəfaläl-t-dd Mässinäy i-ad-isəlməḍ tiwsaten ti n-
inəzzulam† s-Ələnzil, amənnät s-Yisa, əməşlənət erhet n-Mässinäy.

27 Mässinäy yas a-s Əmusən. Naməlet isəm-net härkuk dəy-əddimmät
n-Yisa* Älmasex.* Amin!

†16:26 — Yur-käl-Əlyähud, ere wärən əmoos əgg-Əlyähud s-aləşäl mey ere
wərən ilkem i-əddin-näsän, iket-net, ənəzzalim a əmoos. A-wen-däy a fäl
tiwsaten ti iyyəḍnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam.

— Aşäl-i-däy, ənəzzalim, əkafär (ere wärən issen s-Mässinäy).